

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«КІРОВОГРАДСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО»

ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ (З ДОСВІДУ РОБОТИ ПЕДАГОГІВ КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛАСТІ)

Методичні рекомендації

Друкується за рішенням вченої ради
комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського»
(від 08.06 21021 року, протокол №3)

КРОПИВНИЦЬКИЙ
2021

Організація освітнього процесу із застосуванням технологій дистанційного навчання (з досвіду роботи педагогів Кіровоградської області) [методичні рекомендації] / за заг. ред. Ольги ЛИТВИНЕНКО — Кропивницький: КЗ «КОШПО імені Василя Сухомлинського», 2021. – 72 с.

У методичному посібнику представлені рекомендації щодо організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти із застосуванням технологій дистанційного навчання та ефективного застосування Інтернет ресурсів у освітньому процесі як складової дистанційного навчання, наголошено про вплив на зміст і методику викладання предмета, висвітлено форми та методи використання різноманітних мультимедійних технологій як інноваційного методу при вивченні дисципліни, зазначено важливість порталів та Інтернет освітніх сайтів.

Видання рекомендовано для педагогічних працівників освітніх закладів.

Рецензенти:

Ганна СКРИПКА – завідувач кафедри інформаційно-комунікаційних технологій та безпечного освітнього середовища комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського», кандидат педагогічних наук, доцент;

Олена ТРИФОНОВА – доцент кафедри природничих наук та їхнього навчання Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка, доктор педагогічних наук, доцент.

Відповідальний за випуск – Віталій ДМИТРУК

© О. Литвиненко, 2021

©КЗ «КОШПО імені Василя
Сухомлинського, 2021

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Нормативна база щодо організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти із застосуванням технологій дистанційного навчання.....	6
Методичні аспекти технологій дистанційного навчання.....	7
Ресурси на допомогу педагогам.....	12
Рекомендації щодо організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти із застосуванням технологій дистанційного навчання для <i>початкових класів</i>	13
Рекомендації щодо організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти із застосуванням технологій дистанційного навчання для вчителів <i>української мови і літератури, зарубіжної літератури</i>	29
Рекомендації щодо організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти із застосуванням технологій дистанційного навчання для вчителів <i>математики та інформатики</i>	36
Рекомендації щодо організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти із застосуванням технологій дистанційного навчання для вчителів <i>іноземних мов</i>	45
Рекомендації щодо організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти із застосуванням технологій дистанційного навчання для вчителів <i>географії</i>	55
Рекомендації щодо організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти із застосуванням технологій дистанційного навчання для вчителів <i>біології</i>	59
Рекомендації щодо організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти із застосуванням технологій дистанційного навчання для вчителів <i>хімії</i>	60
Рекомендації щодо організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти із застосуванням технологій дистанційного навчання для вчителів <i>фізики та астрономії</i>	61
Рекомендації щодо організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти із застосуванням технологій дистанційного навчання для вчителів <i>історії</i>	62
Рекомендації щодо організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти із застосуванням технологій дистанційного навчання для вчителів <i>трудового навчання</i>	65
Рекомендації щодо організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти із застосуванням технологій дистанційного навчання для педагогічних працівників <i>дошкільних закладів освіти</i>	66
Рекомендації щодо організації <i>виховної роботи</i> в закладах загальної середньої освіти із застосуванням технологій дистанційного навчання.....	69
Посткарантинні поради педагогам.....	69
Використані джерела.....	71

ВСТУП

У ХХІ столітті неграмотні не ті, хто не вміє читати і писати, а ті, хто не вміє вчитися, а ще – забувати те, чого навчився, й перевчатися.

Елвін Тоффлер

Дистанційне навчання – одна із форм навчання, яка виникла й удосконалювалася разом із розвитком інтернет-технологій, і на сьогодні має чіткі характерні ознаки, принципи і певні методичні напрацювання. Дотепер дистанційне навчання було камерною формою, зазвичай, для дорослих людей або учнів, які прагнули поліпшити та поглибити свої знання, вміння у певній галузі. Методика проведення дистанційних занять знаходиться у процесі становлення, а принципи дистанційного навчання та його особливості стали серйозними викликами для системи освіти в цілому.

Виклик перший – умотивованість учнів. Класичне дистанційне навчання апріорі передбачає наявність усвідомленої мотивації у тих, хто навчається, тому що постійний контроль із боку педагогів неможливий. Умотивованість учнів сучасної школи є однією з основних освітніх проблем, і, за умов віддаленого навчання, набуває ще більшої гостроти.

Виклик другий – здатність учнів до самоосвіти. Дистанційне навчання передбачає, що більшість навчального матеріалу школярі опановують самостійно. Але в учнів початкової школи навички самостійної навчальної роботи (уміння вчитися) майже не сформовані, в учнів 5–7 класів такі навички є ще слабкими. Проблема для вчителя – як організувати самостійну роботу учнів – під час карантину стає проблемою для батьків: як навчити самостійності та як цю роботу проконтролювати.

Виклик третій – комунікація в процесі навчання. За умов традиційного очного навчання відбувається постійна вербальна й невербальна комунікація між учителем і учнями, учнів поміж собою. Під час дистанційного навчання соціальна комунікація різко зменшується, її невербальна частина майже зникає. А це негативно впливає на формування важливих соціальних комунікативних та кооперативних умінь школярів. З'являється ще одна педагогічна проблема: як організувати комунікацію між учителем і учнями, учнів поміж собою під час синхронної онлайн-зустрічі, а також якою має бути віртуальна навчальна комунікація в асинхронному режимі, щоб вона не займала весь вільний час як учителя, так і учнів.

Четвертий виклик – це індивідуалізація навчання, що є однією з головних переваг і принципів дистанційного навчання, тобто можливість для кожного учня самостійно обирати темп навчання, час проведення занять і виконання завдань тощо. В умовах масової школи, коли кожний учитель працює з 5–6 класами, а в кожного учня від 11 до 18 предметів, індивідуалізація неможлива як для вчителя, так і для учня, навіть організаційно.

Виклик п'ятий – сформованість певного рівня умінь щодо використання цифрових технологій. Сучасні учні, зокрема й учні початкової школи, швидко

опановують електронні засоби навчання. Для вчителів ця проблема ускладнюється тим, що їм потрібно не просто опанувати новий засіб, а й змінити власну відпрацьовану роками методику навчання, знайти та застосувати нові методи і форми так, щоб досягти обов'язкових результатів навчання.

Шостий виклик – це необхідність ідентифікації учнів. Дистанційне навчання надає більше можливостей для фальсифікації результатів (виконання завдань іншою людиною). В умовах класичного дистанційного навчання ця проблема вирішується за умов високої мотивації учня – ті, хто вчаться дистанційно, хочуть насамперед отримати нові знання та вміння, а вже потім – певну оцінку. У традиційній школі оцінка залишається основним стимулом до навчання і тому ризик несамостійного виконання домашніх завдань і контрольних робіт значно збільшується.

Виклик сьомий – визначення чіткого регламенту часу на проведення онлайн-уроків і самостійної роботи школярів. Під час очного навчання є тижневий розклад занять та кількість домашніх завдань, обмежена відповідно до віку учня. Однак у пандемію вчителі та учні витрачали набагато більше часу для навчальної роботи.

І крайній виклик – це відсутність єдиної уніфікованої електронної платформи для навчання. Адже в процесі дистанційного навчання вчитель може використовувати різноманітні онлайн-сервіси, які він опанував. Але учню доведеться створювати облікові записи в цих сервісах та опановувати кожний, що лише ускладнює навчання та зміщує фокус зі змісту предмета на застосування цифрових технологій.

Дистанційне навчання – це не альтернатива очному навчанню. Безумовно, діти мають ходити до школи, соціалізовуватися, спілкуватися, вчитися і розвиватися. Жодний розумний електронний засіб не може замінити вчителя-людину. Проте сучасні педагоги мають бути готовими до форс-мажорних обставин і володіти методикою дистанційного навчання, яка зараз тільки розвивається.

НОРМАТИВНА БАЗА ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Закон України «Про повну загальну середню освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [Про повну загальну середню ос... | від 16.01.2020 № 463-IX \(rada.gov.ua\)](#)

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/540-20#Text>

Положення про дистанційне навчання, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 25 квітня 2013 року № 466, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 30 квітня 2013 року за № 703/23235 зі змінами і доповненнями, внесеними наказами МОН України від 01 червня 2013 року № 660, від 14 липня 2015 року № 761 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#Text>

Методичні рекомендації щодо встановлення гнучкого режиму робочого часу (ГРРЧ), затверджені наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 04 жовтня 2006 року № 359 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dtkt.com.ua/show/2cid04507.html>

Державні санітарні правила і норми влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації навчально-виховного процесу ДСанПіН 5.5.2.008-01 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0063588-01#Text>

Наказ Міністерства освіти і науки України від 16 березня 2020 року № 406 «Про організаційні заходи для запобігання поширенню коронавірусу COVID-19» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-organizacijni-zahodi-dlya-zapobigannyaposhirennnyu-koronavirusu-s-ovid-19>

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

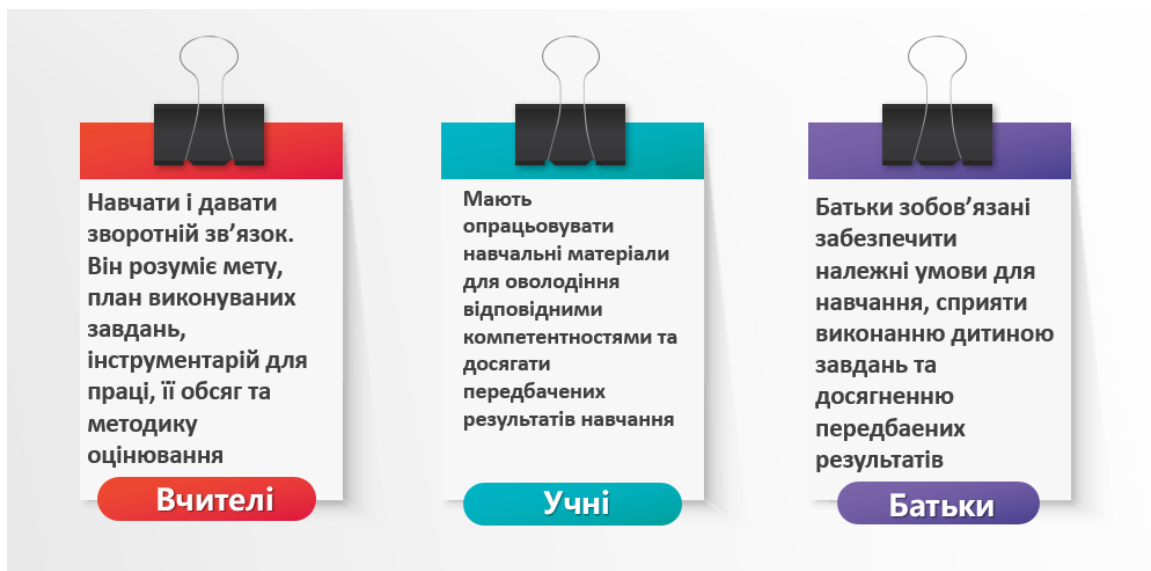
У Положенні про дистанційне навчання передбачено організацію дистанційного навчання в асинхронному (учасники взаємодіють між собою із затримкою в часі, застосовуючи електронну пошту, форум, соціальні мережі, хмарні сервіси тощо) та синхронному (учасники одночасно перебувають у системі дистанційного навчання та/або беруть участь у вебінарі, відеоконференції, семінарі, чаті тощо) режимах.

Саме завдяки асинхронному режиму забезпечується гнучкість та індивідуалізація дистанційного навчання. Проте під час карантину педагоги стикнулися з необхідністю поєднання асинхронного та синхронного режимів навчання, пошуку оптимальних засобів і шляхів взаємодії з учнями, адаптування традиційної методики вивчення предмета до умов дистанційного навчання, нерівності в технічному забезпеченні, володінні цифровими технологіями вчителями та учнями.

Дистанційне навчання передбачає кілька типів взаємодій з різними цілями:

Дистанційне навчання дасть результати лише тоді, коли буде посиленням для усіх учасників освітнього процесу.

Умови ефективності дистанційного навчання:

Варіанти організації дистанційного навчання учнів в асинхронному режимі:

1. Із використанням електронної пошти. Учитель надсилає учням на їх електронні скриньки навчальні матеріали та/або посилання на навчальні онлайн-ресурси, завдання; учні опрацьовують самостійно матеріали та виконують завдання, виконані завдання надсилають на електронну скриньку вчителю.
2. Із використанням Google Діску (Dropbox та інших хмарних сховищ). Учитель створює папку для учнів із навчальними матеріалами та завданнями, учні самостійно опрацьовують матеріали, виконують завдання та розміщують їх у тій же папці.
3. Із використанням соціальних мереж/месенджерів. Учитель створює групу в соціальній мережі/месенджері (Facebook, Viber, Telegram тощо) з обмеженим

доступом, розміщує навчальні матеріали та/або посилання на навчальні онлайн-ресурси, завдання. Також у групі можна проводити опитування учасників.

4. Із використанням сайту/блогу/віртуальної дошки тощо. Учитель розміщує навчальні матеріали та/або посилання на навчальні онлайн-ресурси, завдання для учнів на власному (шкільному) сайті або блозі, віртуальній дошці або інтерактивному плакаті (Padlet, Lino, ThingLink, Genial.ly тощо), учні самостійно опрацьовують матеріали, виконують завдання та надсилають їх на електронну пошту вчителя або прикріплюють у коментарях до посту, розміщують відповіді/посилання на виконані завдання на віртуальній дошці, відповіді у тестових системах тощо.

Варіанти організації дистанційного навчання учнів в синхронному режимі:

1. Використання платформ дистанційного навчання (Moodle, Google Classroom та інші). Учитель створює дистанційний курс (клас), реєструє учнів у курсі (або надає їм код приєднання до класу Google Classroom). У створеному дистанційному курсі вчитель розміщує текстові матеріали, презентації, відеозаписи, завдання, посилання на інші освітні ресурси. Учні ознайомлюються з навчальними матеріалами, виконують завдання та завантажують їх до системи дистанційного навчання. Учитель перевіряє, оцінює виконання завдань учнями, пише відповідні коментарі до робіт. Застосування платформ дистанційного навчання є доречним для організації дистанційного та індивідуального навчання в закладах освіти і в асинхронному режимі.

2. Проведення вебінарів, відеоконференцій (BigBlueButton, Google Hangouts, YouTube та інші). Учитель створює обліковий запис у відповідному сервісі, планує трансляцію та надсилає посилання на заплановану трансляцію учням на електронні скриньки. Під час трансляції вчитель може демонструвати дошку, записувати, малювати на ній, надавати можливість дій учням (якщо це дозволяє сервіс).

3. Проведення чатів – спілкування користувачів мережі в режимі реального часу через месенджери: Viber, Messenger, Telegram, WhatsApp, а також можливість проведення чатів надає пошта Gmail.

4. Використання спільних документів Google (документів, презентацій, таблиць, малюнків тощо) дозволяє організувати роботу в режимі реального часу. Учні можуть як створювати документи разом (записувати відповіді, думки, формули, створювати разом слайди тощо), так і коментувати їх. Цей інструмент можна застосовувати також в асинхронному режимі.

Зауважимо, що під час організації дистанційного навчання в закладі освіти доцільно поєднувати синхронний та асинхронний режими навчання.

У виборі режиму навчання зазвичай оптимальним є змішаний підхід, який може допомогти вчителю об'єднати переваги синхронного та асинхронного режимів, навчання в режимах онлайн та офлайн.

Важливим стало збалансоване поєднання цифрових завдань, роботи з підручником та робочим зошитом.

Особливості проведення навчальних занять із використанням технологій дистанційного навчання

Завдяки таким перевагам, як гнучкість та вибір індивідуального темпу, часу навчання, дистанційне навчання складно інтегрувати у традиційну класно-урочну систему. Тому є необхідність перебудувати навчальний матеріал, виділити найсуттєвіше для пояснення здобувачам освіти. Адже самостійне опрацювання навчального матеріалу потребує значно більше часу ніж у класі.

Підготовка вчителя до проведення уроку із використанням технологій дистанційного навчання та перевірка надісланих учнями виконаних робіт також потребує значно більше часу. Необхідно враховувати, що під час онлайн-спілкування швидкість засвоєння навчального матеріалу здобувачами освіти менша ніж в очному навчанні.

Отже, вчителю доцільно виділити найсуттєвіший матеріал теми та планувати для онлайн-уроків менший за обсягом матеріал. У плануванні навчальних занять із використанням технологій дистанційного навчання вчитель може застосувати технологію «перевернутого класу», коли перед вивченням теми наступного уроку здобувачі самостійно опрацьовують навчальне відео (презентацію), а в класі вчитель надає відповіді на питання, пояснює незрозумілі моменти, разом із учнями розв'язують завдання.

Зрозуміло, що впровадження технології «перевернутого класу» вимагає як відповідної підготовки вчителя до уроків (перепланування навчального матеріалу, підбір та/або створення відео, розробка презентацій, завдань для спільної взаємодії), так і поступової підготовки (привчання) учнів до роботи за цією технологією. Але «перевернутий клас» може бути використаний не лише під час карантину, а й у традиційному очному навчанні.

У плануванні та підготовці уроку вчитель може застосовувати такий інструментарій:

1. Google документи, презентації, таблиці, малюнки тощо: учителі разом з учнями можуть створювати і спільно використовувати документи, презентації, електронні таблиці, а також залишати коментарі.

2. Програма для створення скріншотів, записів відео дозволяє вчителям робити скріншоти у вигляді зображень, редагувати їх і обмінюватися, записувати відеоуроки.

3. Сервіси для створення хмари слів, інтерактивних вправ, ребусів, інфографіки, кросвордів урізноманітнюють завдання до уроків.

4. Віртуальні дошки дозволяють зібрати в одному місці різноманітні ресурси до уроку та надати можливість учням залишати свої відповіді, посилання на виконані завдання.

У проведенні уроку вчитель може застосовувати такий інструментарій:

1. Google документи, презентації, таблиці, малюнки: для організації спільної роботи, обговорення певної теми.
2. Сервіси проведення відеоконференцій, вебінарів для відеоуроків.
3. Віртуальні дошки для доступу до матеріалів уроку та забезпечення зворотного зв'язку.
4. Google Форми, онлайн-тести, опитування в групах/месенджері для забезпечення зворотного зв'язку та проведення контролю.

Організація якісного масового дистанційного навчання – складний і багатофакторний процес, який зараз знаходиться лише на початку становлення. Але кропітка систематична робота щодо впровадження технологій дистанційного навчання в освітній процес допоможе згодом досягти позитивних результатів.

РЕСУРСИ НА ДОПОМОГУ ПЕДАГОГАМ

Організація дистанційного навчання в школі [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/metodichni%20recomendazii/2020/metodichni%20recomendazii-dustanciyna%20osvita-2020.pdf>

Дистанційне та змішане навчання у школі. Путівник

[Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<https://drive.google.com/file/d/16WtXimIdxu0k3sRPtLMcNCYI566dbLhl/view>

Всеукраїнська школа онлайн [Електронний ресурс]. –

Режим доступу: <https://lms.e-school.net.ua/>

Рекомендації щодо відновлення роботи закладів дошкільної освіти після COVID-19 [Електронний ресурс]. – Режим

доступу: <https://cutt.ly/cmzzcZy>

Від цифрового середовища до дистанційного простору

[Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<https://cutt.ly/bmzzXz0>

Перелік онлайн-ресурсів для використання під час

дистанційного навчання та інструкції до роботи з ними

[Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<https://cutt.ly/qQK0HRu>

Методичний посібник для зближення учнівського колективу

в умовах онлайн навчання [Електронний ресурс]. – Режим

доступу: <https://cutt.ly/9m2QBLx>

Психосоціальна підтримка в кризових ситуаціях.

Методичний посібник для педагогічних працівників

[Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<https://cutt.ly/jQKCjpA>

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Із досвіду роботи

Світлана КРІПАКА,
вчитель початкових класів
комунального закладу «Навчально-виховне об'єднання
I-III ступенів «Мрія» Кіровоградської міської ради
Кіровоградської області»

В останні роки популярність дистанційної освіти зростає. Ця форма навчання є більш гнучкою та доступною для більшості охочих отримати знання. І однією з переваг здобуття знань в умовах карантину є те, що школам дозволено самостійно організовувати освітній процес, враховуючи технічну базу, можливості вчителів і школярів. Тому під час дистанційного навчання використовую:

- сайт школи, де зазначаю дату, номер уроку, тему, додаю відеопояснення та інструкцію щодо виконання завдань;

<https://cutt.ly/KmzXx7r>

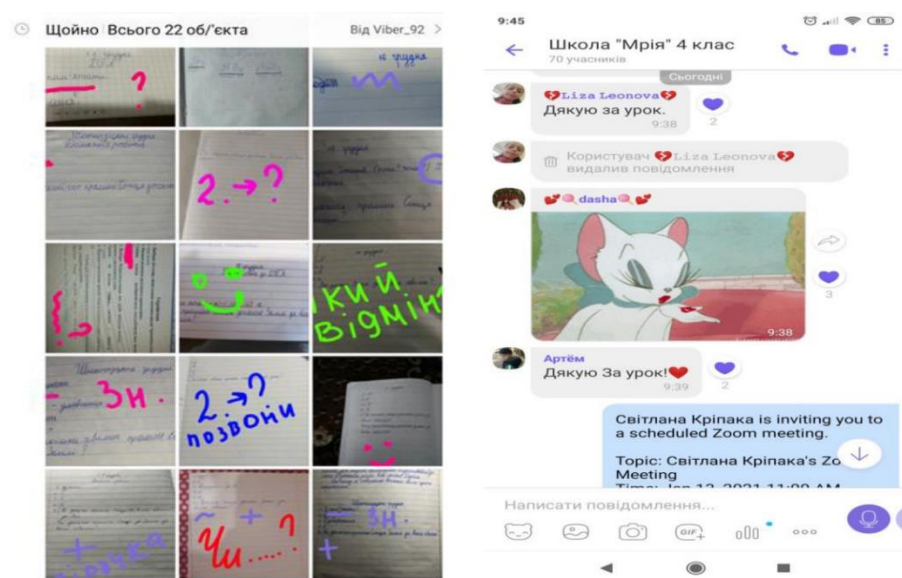
- електронний журнал на платформі «Єдина школа», де учні та батьки відслідковують прогрес у навчанні, дізнаються про домашнє завдання;

Учень/Дата	01/03	02/03	03/03	04/03	Список 10/03	11/03	15/03	16/03	Дикт 17/03	18/03	22/03	24/03	25/03	29/03	30/03	31/03	Т(А)	Т
1. Ладік Софія	10			12	9		9		11		11					10	10	10
2. Леонова Єлизавета	12				12	8			12						11		11	11
3. Лисенко Владислав	9		9		10				8						10		9	9
4. Марченко Єлизавета		9		10	11				10	10				10			10	10
5. Михальченко Юлія				9		11			10				11			11	10	10

- проводжу навчальні заняття в форматі відеоконференції Zoom;

- спілкуюсь з учнями та батьками в групі через соцмережу Viber;

- самостійно розробляю інтерактивні завдання LearningApps:

- [Домашні улюбленці – пазли;](#)

- [Домашні улюбленці – колекція;](#)

- [Вікторина](#)

- створюю уроки та виховні заходи на онлайн-дошці Padlet:

- [Урок № 17 Тема. Діагностична робота №1](#)

- [Урок № 18 Тема. Аналіз діагностичної роботи. Повторення й узагальнення вивченого матеріалу.](#)

- Урок 156 Тема. Написання рядкової букви «ш» (ша), складів, слів із нею. Списування речення, поданого друкованим шрифтом.

- Тиждень безпеки життєдіяльності на тему «Здоров'я – дорожче за золото» спрямований на вивчення правил здорового способу життя. 4 клас Виховна година на тему: Умій сказати «ні».

- Використовую власний блог.

- YouTube канал.

- заохочую учнів до участі в інтернет-олімпіадах та конкурсах;

Вітаємо учнів 4-II класу!!!

учасників всеукраїнського відкритого марафону з української мови імені Петра Яцика, який проводиться в дистанційному форматі з 26 лютого до 21 березня 2021 року

10 лайфхаків організації дистанційного навчання з першокласниками

Оксана КРАМАРЕНКО,

*заступник директора
комунальної установи «Центр професійного розвитку педагогічних працівників»
Міської ради міста Кропивницького;*

Олена ЄРЬОМЕНКО,

*вчитель початкових класів
комунального закладу «Навчально-виховне об'єднання – «Спеціалізований
загальноосвітній навчальний заклад школа І ступенів «Гармонія» – гімназія імені
Тараса Шевченка – центр позашкільного виховання «Контакт» Кіровоградської
міської ради Кіровоградської області;*

Тетяна ВДОВИЧЕНКО,

*вчитель початкових класів
комунального закладу «Навчально-виховне об'єднання – «Спеціалізований
загальноосвітній навчальний заклад школа І ступенів «Гармонія» – гімназія імені
Тараса Шевченка – центр позашкільного виховання «Контакт» Кіровоградської
міської ради Кіровоградської області*

2020 рік приніс нові виклики суспільству. Перехід на дистанційне навчання, зумовлений пандемією, став доволі серйозним випробуванням для всіх учасників освітнього процесу – вчителів, учнів та їхніх батьків. Після тимчасової розгубленості всім довелося прийняти цей виклик та швидко адаптуватись до нових реалій.

Дистанційне навчання не є заміною очного. Така форма раніше не планувалася на довгострокову перспективу. Але саме дистанційний формат навчання може стати ефективним інструментом для вчителя не тільки під час карантину.

Дистанційне навчання передбачає таку організацію навчального процесу, коли учень навчається самостійно за розробленою вчителем програмою і віддалений від нього у просторі чи в часі, однак може вести діалог за допомогою засобів телекомунікації [3].

А чи всім учасникам освітнього процесу підходить формат дистанційного навчання. Чи можливо налагодити дистанційну комунікацію з учнями та батьками будь-якої вікової категорії? Чи однакові форми дистанційної роботи можна використати для учнів початкових класів та старшокласників? Як навчати дистанційно наймолодших учасників освітнього процесу - першокласників? Чи всі форми дистанційної роботи можна використати саме для цієї вікової категорії молодших школярів?

Усім відома істина – молодші школярі люблять вчитися, але ми іноді забуваємо, що діти люблять учитися добре. І тому головне завдання вчителя - створити умови, що забезпечать успіх у навчанні, відчуття радості від того, що я знаю, я вмію.

Особливо це актуально для першокласників. Адже дітям 6-7 років особливо притаманне бажання досягати успіху та відчувати свою цінність. Якщо дитина

дізнається про власну цінність і цінність своїх здібностей, вона зможе розвивати такий підхід, як «можу й роблю». Вона не буде боятись припускатися помилок, бо зрозуміє, що це природно, адже будь-яка важлива справа так чи інакше містить у собі певний ризик помилки, і це нормально

Дистанційне навчання теж дозволяє створити оптимальні умови для опанування нових знань, проте учням потрібна підтримка та співпраця. Саме тому, за організацію роботи найменших школярів відповідають дорослі. І тут виникає запитання: як організувати освітній процес з першого класу, враховуючи особливості дистанційного навчання, як налагодити взаємодію з родинами та заручитися їхньою підтримкою, які режими дистанційного навчання краще використовувати, а як бути із розкладом уроків?

#Лайфхак 1

З чого розпочати?

На самому початку організації дистанційного навчання в 1-му класі педагогу необхідно:

- передбачити наявність хмарного сховища для навчальних матеріалів;
- провести опитування батьків щодо наявних технічних ресурсів вдома;
- обрати зручну для використання та підключення платформу для відеоуроків (наприклад, ZOOM, Skype, Viber, телефонний зв'язок тощо) в залежності від особливостей певного класу, індивідуальних особливостей учнів. Слід зауважити, що платформа, яка буде використовуватися для організації дистанційного навчання дітей першого року навчання в школі, повинна мати можливість створювати інтерактивні вправи в ігровій формі для тренувань та моніторингу;

- врахувати використання здоров'язберігаючих технологій, що відіграють пріоритетну роль в організації навчання та управління навчальною діяльністю першокласників. Аутогенне тренування (вправи для очей, музичні та фізкультурні паузи) є необхідним компонентом занять у дистанційній формі;

- при плануванні дистанційного навчання слід пам'ятати про фізіологічні особливості дітей 6-7 років. Не варто перенавантажувати школярів навчальними іграми (наразі багато платформ відкрили свої ресурси для безкоштовного користування. Варто обирати ті, які вчитель готовий використовувати й надалі).

Освітній процес повинен реалізовуватися на основі навчальних планів.

#Лайфхак 2

Як ефективно налагодити комунікацію з батьками першокласників?

Слід почати з налагодження взаємодії з членами родини. Чимало вчителів недооцінюють значення встановлення взаємин з батьками своїх учнів. А батьки можуть стати, як найкращими друзями для вчителя, так можуть бути його опонентами. Найкращий спосіб уникнути непорозуміння з батьками – з самого початку запропонувати чіткі правила спілкування. Чим більше інформації отримують батьки, тим більше вони почуватимуть себе частиною команди. Якщо батьки розуміють що, навіщо робить педагог, вони йому довірятимуть. Тоді процес навчання відбуватиметься комфортно для всіх сторін.

Поширена помилка вчителя початкових класів – уникнення зайвої комунікації. Або до батьків потрібно звертатися тоді, коли виникають проблеми.

Щоб спілкування було послідовним, воно також має вписуватися в насичений графік вчителя.

Корисним буде домовитися з батьками учнів, як і коли зручно буде підтримувати зв'язок із ними.

Перед початком дистанційного навчання варто хоча б коротко поспілкуватись з кожною родиною й дізнатися, чи мають вони можливість забезпечити дитині запропоновану вчителем платформу для дистанційних уроків. Якщо є діти, які не зможуть відвідувати онлайн-уроки, треба ретельно продумати інший підхід та формат завдань для них.

Доречно створити єдину платформу, на якій були б зареєстровані усі учні класу, починаючи із початку навчального року. Дана платформа має бути безкоштовною, доступною на будь-якому гаджеті, легкою для використання та з чіткими інструкціями користування та налаштування для учнів, батьків та інших вчителів.

Потрібно визначити години й канали для спілкування (електронні листи, вебконференції, групи в соціальних мережах чи інший зв'язок).

Обов'язково необхідно запланувати регулярний час тижня для налагодження комунікацій, обговорити правила навчання, розклад уроків, та інші.

Доречним буде створити два чати для спілкування. Один - «чат інформування». Цей чат веде виключно вчитель. Він закритий для коментування будь-ким. Його мета - донести важливі меседжі до аудиторії, щоб ті не згубилися серед великої кількості повідомлень. Там не повинно бути флуду - тільки корисна інформація.

Другий, окремий чат, має бути для живого спілкування, реакцій, ідей, мемів, коментарів, запитань і обговорень. До нього можна долучити як батьків, так і учнів.

#Лайфхак 3

Як правильно спланувати розклад занять з першокласниками?

Плануючи тиждень за скорегованим календарно-тематичним плануванням, потрібно розділити навантаження, чергуючи навчання у формі відеоінструкцій, online-уроків із завданнями у підручнику для самостійного опрацювання. Доцільно це робити через день: один день дитина отримує пояснення від вчителя, наступного дня застосовує знання на практиці, виконуючи завдання з підручника або тестові завдання на запропонованих платформах.

Дистанційне заняття онлайн проводиться за заздалегідь складеним розкладом, але не більше трьох занять на день і не більше 8 занять на тиждень для учнів 1-2 класів. Тривалість одного online-заняття для учнів 1-х класів не більше 20 хвилин. Тривалість перерв між online-заняттями 40-60 хвилин (для відпочинку та виконання завдань offline) [10].

Обмежено час безперервної роботи з технічними засобами навчання: для учнів 1 класу – не більше 10 хвилин [10]. Отже, тривалість навчальних занять,

визначена Законом «Про повну загальну середню освіту», зберігається: 35 хвилин для 1 класу.

#Лайфхак 4

Що потрібно врахувати вчителю при розробці дистанційного уроку?

Готуючи матеріал уроку, доречно буде вчителю запитати себе: чи активує почуте й побачене пізнавальну діяльність учнів? А ще слід актуалізувати отримані раніше школярами знання, щоб мати впевненість: діти готові до нового матеріалу.

Першокласники тільки навчаються працювати самостійно. Не в усіх виходить одразу, тому слід давати учням багато спроб.

Обов'язково потрібно надавати вибір учням, навіть першокласникам, і допомагати їм встановлювати цілі. Дитина має знати, що вона одержить, засвоївши знання. У межах кожного уроку і теми варто забезпечити кілька опцій та пропонувати їх дітям.

Слід ретельно продумувати, як подати інформацію.

#Лайфхак 5

Як утримати увагу першокласників на дистанційному уроці?

Пам'ять дитини 6-7 років, на відміну від пам'яті дорослих, в основному короткочасна і мимовільна. Тобто дитина зберігає у пам'яті інформацію менший період часу, ніж дорослий, і запам'ятовує в основному мимоволі - тобто без докладання якихось зусиль і спеціального формування образу. Для поліпшення запам'ятовування дітям цього віку необхідна емоційно забарвлена інформація, а також розуміння, для чого саме вони запам'ятовують. Край необхідно стимулювати їх до виконання різних розумових операцій, давати різноманітні завдання. Здатність молодших дітей утримувати увагу - 15-20 хвилин максимум.

Тому краще кожні 10 хвилин змінювати завдання: спочатку може бути прослуховування тексту, потім його аналіз за допомогою картинок (знайдемо відмінності, спільне, подумаємо над різними варіантами розвитку подій) [12].

Чим більше різних операцій дитина виконує на одному матеріалі, тим краще вона його запам'ятовує.

Вчителю необхідно постійно спостерігати за тим, як краще засвоюють інформацію першокласники. Хтось добре «ловить» матеріал, коли вчитель розповідає наживо. Для когось краще, коли виступ вчителя є в записі. А ще комусь зручніше подивитися презентацію з елементами інтерактиву.

З наймолодшими учнями добре працює гейміфікація. Це допомагає їм зосередитися на процесі.

#Лайфхак 6

Який презентаційний матеріал використовувати для дистанційного уроку в 1-му класі?

При підготовці до уроку вчителю важливо збалансовано поєднувати цифрові завдання, роботу з підручником та робочим зошитом [5].

Можливі форми організації дистанційного уроку з використанням:

- презентації;
- відео;
- слайд-шоу;
- дошки для обговорень;
- групи в соціальних мережах;
- електронної пошти.

#Лайфхак 7

Які вимоги до презентаційного матеріалу?

Щодо оформлення презентаційного матеріалу. Тут слід зважати на особливості візуального сприйняття інформації 6-7 річними школярами. Треба пам'ятати, що презентація для дітей цієї вікової категорії не повинна мати більше, ніж 3-5 слайдів. Відповідно текст на слайді має складатися з коротких слів та простих речень, рядок має містити 6-8 слів; заголовки повинні привертати увагу дитини; фон слайдів може бути не надто яскравими, а ілюстрації на ньому яскраві, чіткі, зрозумілі, однакового розміру; підпис до ілюстрації розміщується під нею, а не над нею; усі слайди презентації мають бути витримані в одному стилі.

Відеоматеріал має бути яскравим, зрозумілим, відповідати темі уроку. Його тривалість не повинна перевищувати 3-5 хвилин.

Якщо вчитель використовує слайд-шоу, треба також враховувати особливості вікової категорії школярів. Слайд-шоу (англ. Slide show) - відеокліп, що формується з фотографій. У класичному розумінні слайд-шоу складається з фотографій з ефектними переходами між знімками і супроводжується приємною музикою. Фотографії для слайд-шоу мають відповідати тематиці, бути одного формату.

Онлайн-заняття – це нова реальність. І дошка для викладання вимагає заміни. Тепер для організації дистанційного навчання необхідна віртуальна інтерактивна дошка. Віртуальна дошка – це сервіс, який працює як дошка для спільної роботи онлайн. Віртуальну дошку для першокласників можна використовувати і як дошку для оголошень, і як для обговорень.

Такі онлайн-дошки як: Padlet, Lino, Kudoboard надзвичайно прості у використанні. Їх дуже легко створювати та застосовувати у роботі навіть для першокласників.

У виборі режиму навчання зазвичай оптимальним є змішаний підхід. Він допомагає вчителю об'єднати переваги синхронного й асинхронного режимів.

#Лайфхак 8

Чи доречно вести відеозаписи дистанційних уроків?

Багато вчителів ведуть відеозаписи уроків, щоб потім розмістити ці уроки на власному сайті, або у Google Classroom. Батьки зможуть у будь-який зручний для них час переглянути записаний урок і за необхідністю ще раз опрацювати з дитиною навчальний матеріал, особливо, якщо дитина була відсутня під час дистанційного навчання.

Окрім того, ефективно спрацює відеоінструкція, записана вчителем до того, чи іншого етапу уроку. Особливо доречною буде відеоінструкція, в якій пояснюється новий матеріал. Це буде гарною підказкою для батьків, якою вони зможуть скористатися у разі, якщо дитина не все зрозуміла під час дистанційного уроку.

#Лайфхак 9

Як досягти успіху при дистанційному навчанні першокласників?

Відповідь на це питання є максимально значимою.

Важливо підсилювати мотивацію. Всі діти різні: комусь потрібні підтримка та похвала, комусь – відчуття досягнення та ситуація, комусь – максимальна автономність. Особливо це характерно для учнів 6-7 років.

Не всі учні достатньо мотивовані, щоб виконувати завдання в online-форматі. Ще Леонардо да Вінчі влучно підмітив: «Навчання без бажання псує розум, і він нічого не затримує в собі». Якщо учні не розумітимуть, чому вивчають певну тему, та й взагалі - навіщо прийшли до школи, висновок сумний: дитина не зможе навчатися якісно ні очно, ні дистанційно. Але цю ситуацію можна змінити, якщо на допомогу прийдуть захопливі цифрові інструменти.

#Лайфхак 10

Як навчити першокласників долати труднощі під час дистанційного навчання?

Особливо актуальним є готовність дитини долати труднощі. На цьому етапі вчителю дуже важливо правильно навчити дітей справлятися із помилками. Отже, учні виконують завдання, а педагог бере на себе діагностичну та корекційну функцію. Так він побачить і переконається, що учень правильно застосовує певні інструменти.

Слід давати учням голос. Під час онлайн-занять важливо проговорити й запитати учнів: «Як ти?», «Що вдається?», «Над чим цікаво працювати?», «Є щось незрозуміле для тебе?», «Що викликає сумніви?» Для цього батькам та учителю треба домовитися про конкретну годину, під час якої учні спілкуватимуться саме про процес навчання.

За результатами таких розмов педагог зможе надати учням необхідну допомогу, без поспіху розібратися з поточними труднощами, а за потреби - залучити до діалогу батьків.

Висновки

На сьогоднішній день дистанційне навчання стало не просто можливим, це потреба часу. Раніше його розуміли, як доповнення до звичайного очного навчання. Обставини, які склалися у зв'язку з введенням карантину, змусили всіх переосмислити сенс поняття «дистанційне навчання».

Щоб пройти безболісно через непростий період швидкого переформатування, вчителю важливо не просто розумітися на дистанційних технологіях, а й бути медіаграмотним, вільно орієнтуватися в можливостях використання різноманітних цифрових інструментів. Тому, корисними будуть такі поради:

- Занотуйте стратегію.
- Виберіть найзручніший інструмент взаємодії з учнями.
- Домовтесь із учнями про правила та deadline і дотримуйтеся їх.
- Стимулюйте своїх першокласників, не скупіться на похвалу.
- Пам'ятайте, що живе спілкування мотивує.
- Відпрацюйте та удосконалюйте формати дистанційного навчання.
- Не бійтеся експериментувати.

**Мандрівка планетою Земля. Українська мова в інтегрованому курсі:
опрацьовую візуальні медіа
(фотографія – як джерело інформації)**

- [Електронний ресурс.](#)

- [Конспект уроку.](#)

Застосування технологій дистанційного та змішаного навчання

Світлана ГРУЗІН,

вчитель початкових класів

*опорного навчального закладу «Суботцівська загальноосвітня
школа I-III ступенів» Суботцівської сільської ради
Кропивницького району Кіровоградської області*

Як це було? Спочатку – налагодження тісного контакту з батьками (спілкування по телефону, створення Viber-групи, обмін інформацією...) тощо. Однак, на практичні завдання і їх перевірку (з письмовим аналізом роботи кожного учня) йшло дуже багато часу. Зрозуміло, що відповідно дуже багато часу на виконання завдань і рекомендацій змушені були витратити і батьки з дітьми. А головне – це було недостатньо ефективним з точки зору засвоєння програмових вимог та мети самого вчителя.

Величезним позитивним моментом на той час стала наявність особистого блогу з можливістю використання його для надання певних педагогічних порад і настанов, методичних інструкцій і рекомендацій як учням, так і їх батькам. Розпочався процес пошуку більш ефективних і цікавих форм і методів роботи. Задля перевірки практичних робіт я почала використовувати програму Paint. Це дало можливість вивільнити трохи власного часу й унаочнити для дітей результати їх роботи.

Потім – створення та запис власних і колективних відеопрезентацій, відеофільмів та відеоуроків для учнів. Навчання стало цікавішим і доступнішим для дітей і трохи легшим для батьків. Однак, як мені, так і дітям, не вистачало головного – спілкування. Тому спочатку стала запроваджувати індивідуальні онлайн-консультації й заняття через відеозв'язок у Viber-групі, потім – групові, а невдовзі й онлайн уроки для всього класу.

Цьому процесу, звичайно, передували вивчення досвіду роботи колег-новаторів НУШ, пошук і апробація найбільш сприятливих і доступних електронних платформ, роздуми, консультації, а головне – величезне бажання організувати освітній процес таким чином, щоб був він цікавим, змістовним і ефективним.

Тому, після недовгих вагань і випробувань, зупинилася на організації дистанційного навчання через електронний сервіс Zoom. Першими помічниками, звичайно ж, стали батьки. Вони забезпечили дітей комп'ютерними пристроями і допомогли встановити на них електронну платформу. Нарешті учні змогли побачити один одного і поспілкуватися з учителем. Процес налагодився.

На мою думку, навчання онлайн в Zoom нічим не поступається офлайн, а часом навіть має й деякі переваги (чого тільки варті безпека дітей і їх комфорт). Учні стають сучаснішими і поінформованішими, уважнішими й відповідальнішими, пристосовуються до життя в цифровому середовищі. Деякі діти, наприклад, які не змогли показати себе під час звичайних уроків, на таких уроках розкрили свій потенціал і досягли певних успіхів. Навіть виховний процес активізувався.

Зараз у 3-Б класі 22 учні. Всі вони мають можливість навчатися як у синхронному, так і в асинхронному режимі. І кожного ранку всі вони з величезним задоволенням розпочинають день нашими улюбленими «Ранковими зустрічами».

Наявність вмонтованої інтерактивної дошки допомагає вчителю впроваджувати на уроці будь-які інтерактивні вправи, а учням – брати в них безпосередню участь. Демонстраційний екран дозволяє використовувати під час занять відеофільми та презентації, різноманітні дитячі онлайн-платформи (Learning.ua, Розумники, Classtime, Kahoot...) тощо, проводити опитування і тестування в різних цікавих і доступних формах.

Вмонтований чат дає можливість учням поставити будь-яке запитання, не забираючи при цьому час на уроці і не акцентуючи увагу на особистій проблемі. Функція «піднятої руки» активізує дітей, а здатність оцінити урок, виставивши так звану «реакцію», - зацікавлює.

Можливість відеозапису уроків дозволяє вчителю аналізувати їх для самовдосконалення педагогічної майстерності, а учням і батькам – для належного відпрацювання як можливих пропущених уроків чи тем, так і багаторазового використання безпосереднього пояснення вчителя. Досить суттєвою для кожного педагога є можливість налаштування в Zoom безпосереднього віртуального фону уроку.

Отже, на моє глибоке переконання, щоб освітній процес у початковій школі був успішним, досить реально, можливо і навіть необхідно запроваджувати в практику роботи технології дистанційного і змішаного навчання. За ними – майбутнє освіти України.

- [Блог вчителя Грузін Світдани Василівни.](#)

- [Посилання на скріншоти фрагментів дистанційного навчання](#)

Змішане навчання є прогресивним винаходом суспільства

Світлана СІНОКОП,

вчитель початкових класів

навчально-виховного комплексу «Знам'янська

загальноосвітня школа I-III ступенів № 2- ліцей»

Знам'янської міської ради Кіровоградської області

Змішане навчання персоналізоване. Воно враховує індивідуальні потреби кожного учня, а не цілого класу загалом.

Учень продовжує вивчати наступну тему чи отримує оцінку лише тоді, коли він засвоїв основний концепт. Тобто, коли учень відчуває, що він готовий продемонструвати свою обізнаність в темі.

Завдяки змішаному навчанню навіть учні 4-х класів вже вчатьсЯ дискутувати, співпрацювати в команді, творчо мислити, самостійно працювати та знаходити в мережі інтернет відповіді на запитання, які ставить перед ними життя.

На уроках природознавства в початковій школі учні об'єднуються у 3 групи («робота з вчителем», «самостійна робота», «робота online») і, відштовхуючись від особистих потреб кожного та виконуючи взаємопов'язану роботу, подорожують по станціях. У той час, як одна з груп вивчає новий матеріал з учителем, друга працює за комп'ютерами (планшетами), а третя самостійно вирішує поставлені завдання і взаємодіє в команді.

На уроках математики частина учнів виконують традиційні завдання а паралельно частина дітей працює на онлайн-платформі, де учні початкової школи усієї України вивчають математику в інтерактивній формі.

Змішане навчання допомагає більш конкретизовано підбирати методи навчання для кожного здобувача освіти, формувати його індивідуальну освітню траєкторію, що у підсумку має повністю індивідуалізувати навчальні плани.

- [Онлайн-платформа для вивчення математики в інтерактивній формі.](#)

Із досвіду роботи

Людмила ДІХТЯРЕНКО,

вчитель початкових класів

Смолінський ліцей № 1 Смолінської селищної ради

Маловисківського району Кіровоградської області

У своїй роботі я використовую платформу Google Classroom – це сервіс, що пов’язує Google Docs, Google Drive і Gmail. Сервіс дає можливість організувати онлайн-навчання, використовуючи відео, текстову та графічну інформацію. Я мала змогу проводити тестування, контролювати, систематизувати, оцінювати досягнення, переглядати результати виконання вправ, застосовувати різні форми оцінювання, коментувати. Використовуючи Google форми, створювала тести для уроків математики, української мови, літературного читання, природознавства. Як приклади:

- використання додатку Google форми

- [Природознавство №4](#)

- [Математика №5](#)

- [Природознавство №6](#)

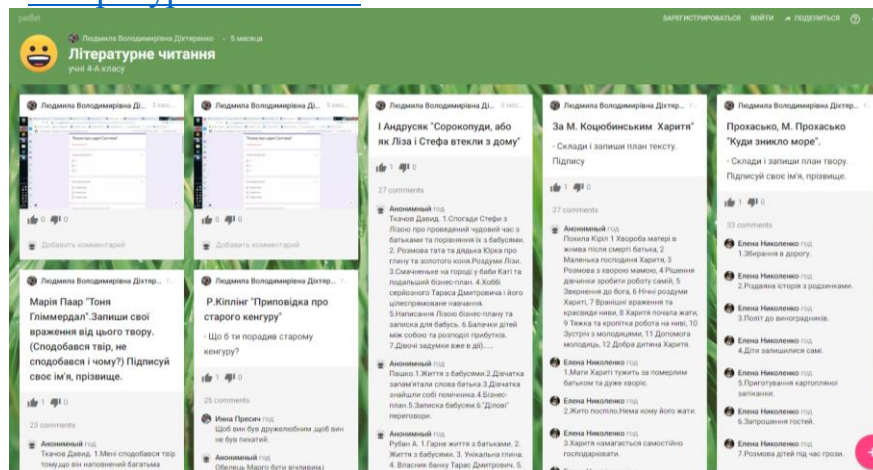
- [«Казка про царя Салтана»](#)

- реалізація комунікаційної структури з використанням Padlet.com.

Учням ставила завдання: скласти план твору, поставити запитання до тексту, написати відгук про прочитаний твір, характеристика героїв та ін. Для кожного твору використовувала окрему плитку. Під час роботи я вмикала режим коментування, у якому учні могли додавати свої роботи, знайомитись із роботами однокласників.

- Літературне читання

- Віртуальна виставка «Моя м'яка іграшка»

- Спільна презентація «Великодній кошик»

- використання сервісу Wordwall для створення інтерактивних вправ

- Звуковий аналіз 5

- Відповідники «Читайлик 3»

Із досвіду роботи

Наталія ЖИЛЕНКО,

вчитель початкових класів

загальноосвітньої школи І ступеня № 37

Кіровоградської міської ради Кіровоградської області

Для організації дистанційного навчання в 1 класі я використовувала сервіс для створення онлайн-дошки Padlet.com, на якій розміщувала окремі плитку-дописи з текстовою інформацією, гіперпосиланнями, зображеннями, мала можливість прикріплювати файли, аудіо-, відеозаписи. Можна увімкнути режим коментування, у якому учні зможуть навіть додавати виконані роботи. Варто зазначити, що така організація взаємодії може бути доцільною в межах уроків одного класу або кількох класів на нетривалий період, оскільки доступний

простір швидко захащується. Крім того, у безкоштовному обліковому записі доступні лише три віртуальні дошки. Водночас, це може бути зручною точкою для інформування та оперативних оголошень.

Під час дистанційного навчання були створені уроки математики для 1 класу.

- [Десятковий склад числа](#)

- [Наступне і попереднє числа. Складання задачі за малюнком.](#)

- [Порівняння чисел. Задачі на зменшення числа на кілька одиниць. Творча робота над задачею. Побудова відрізка заданої довжини.](#)

- [Порівняння чисел. Задачі на різницеве порівняння. Складання нерівностей. Різницеве порівняння іменованих чисел.](#)

- [Додавання виду \$10 + 4\$. Складання задач різних типів за одним сюжетом. Вимірювання довжини відрізка і побудова відрізка заданої довжини.](#)

- [Дециметр. Складання задач різних типів за сюжетом. Вимірювання довжини відрізка і побудова відрізка заданої довжини.](#)

- [Обчислення в межах 20 на основі нумерації чисел. Творча робота над задачею. Вимірювання довжини відрізка і побудова відрізка заданої довжини.](#)

Застосування віртуальної дошки Padlet.com у навчальній діяльності сприятиме формуванню таких навичок, як критичне мислення, творче вирішення завдань, конструктивне спілкування й обговорення, співпраця.

Із досвіду роботи

Людмила КУШАКОВА,

вчитель початкових класів

навчально-виховного комплексу «Знам'янська загальноосвітня школа

I-III ступенів № 2- ліцей» Знам'янської міської ради Кіровоградської області

Під час дистанційного навчання я використовувала Google сервіси, зокрема був створений власний сайт, на якому публікувала презентації, пам'ятки, ігри, відео та інші матеріали для учнів, батьків.

- [Сайт вчителя початкової школи Кушакової Л.Ю.](#)

До уроку Літературного читання за темою: «Досліджуємо текст. Віктор Дацкевич «Як з'явилася друкована книга». (Скорочено)» мною було створено:

- [Презентацію - Віктор Дацкевич «Як з'явилася друкована книга»](#)

- [Інфографіку – Пам'ятка для учнів «Як з'явилася друкована книга»](#)

- [Інтерактивні вправи на перевірку засвоєння теми та гру «З'єднай зображення і назву предмета»](#)

Із досвіду роботи

Марина ТИХОМІРОВА,

вчитель початкових класів

комунальний заклад «Навчально-виховне об'єднання І-ІІІ ступенів «Мрія»

Кіровоградської міської ради Кіровоградської області

- [Розробка уроку з теми «Навчання як складова життєвого успіху»](#)

Із досвіду роботи

Ганна КУРБАТОВА,

вчитель початкових класів

Смолінський ліцей № 1 Смолінської селищної ради

Маловисківського району Кіровоградської області

- ЛІСИ УКРАЇНИ. Проєкт.
[Самостійно доберіть матеріал з цієї теми \(малюнки, фото, відео, есе, статистична дані \) і опублікуйте їх на PADLET](#)

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ, ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Із досвіду роботи

Наталя ГРЕЧУК,

*вчитель української мови та літератури
опорного навчального закладу «Богданівська загальноосвітня школа
I-III ступенів імені І.Г. Ткаченка Суботцівської сільської ради
Кропивницького району Кіровоградської області»*

У 2017 році був прийнятий новий Закон «Про освіту», стаття 12 якого говорить, що метою повної загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Використання в освітньому процесі прийомів самостійного вивчення окремих аспектів за методикою змішаного навчання дозволяє вивільнити більше часу на уроці для обговорення проблемних питань.

Доступні в інтернет-мережі презентації, конспекти, схеми, таблиці, дидактичні завдання, електронні довідники я доповнила колекцією власних ігор, тестових завдань, аудіодиктантів, малюнкових диктантів, самодиктантів. Їх використання підвищує ефективність уроків, збільшує їх щільність та інформативність.

- онлайнві дидактичні вправи

- [Кросворд «М. Стельмах «Гуси-лебеді летять»](#)

- [Правда й неправда про Т. Шевченка](#)

- [Кросворд «Таємне товариство боягузів» \(розділи 1-12\)](#)

- [Знайди пару! \(повість «ТТБ, або засіб від переляку №9»\)](#)

- [Гра «Правильний порядок» \(Я. Стельмах «Митькозавр з Юрківки»\)](#)

- [Вікторина «Емма Андіївська. Казка про Ян»](#)

- [Художні засоби. «Емма Андіївська. Казка про Ян»](#)

- [Вгадай слово \(«Мишка» Б. Лепкого\)](#)

- [Сюжет казки Б. Лепкого «Мишка»](#)

- [Художні засоби в казці Б. Лепкого «Мишка»](#)

- [Б. Лепкий «Мишка» \(Свій та Чужий світ\)](#)

- [Знайди пару! \(Біографія Лесі Українки\)](#)

- [Розподіли художні засоби \(Леся Українка «Як дитиною
бувало...»\)](#)

- [Вікторина «Найкращий знавець тесту повісті В. Чемериса
«Вітька+Галя, або Повість про перше кохання»](#)

- [Гра «Про кого йдеться?» \(повість В. Чемериса «Вітька+Галя,
або Повість про перше кохання»\)](#)

- [Гра «Перше, друге, третє...»\(відновіть послідовність
розгортання подій у повісті Валентина Чемериса «Вітька +
Галя, або Повість про перше кохання»\)](#)

- [Гра «Поєднай!» \(повість Валентина Чемериса «Вітька +
Галя, або Повість про перше кохання»\)](#)

- [Гра «Знайди пару»: крилатий вислів – пояснення \(повість
Валентина Чемериса «Вітька + Галя, або Повість про перше
кохання»\)](#)

- використання додатку Google форми

- [Григор Тютюнник «Климко»](#)

- [М. Стельмах «Гуси-лебеді летять»](#)

- [Стилі мовлення](#)

- [Степан Руданський. Співомовки «Добре торгувалось», «Запорожці у короля»](#)
- [Л. Глібов «Жаба і віл» та «Щука»](#)
- [Теорія літератури. Алгоритм. Байка. Мораль](#)
- [Леонід Глібов «Муха і бджола»](#)
- [Контрольна робота з теми «Пригоди та романтика»](#)
- [Тест «Тореадори з Васюківки»](#)
- [«ТТБ, або засіб від переляку №9» \(Усі розділи\)](#)
- [Леся Вороніна «ТТБ» \(розділи 13-19\)](#)
- [Леся Вороніна «Таємне товариство боягузів...»](#)
- [Розряди числівників за значенням](#)
- [Творення прикметників](#)
- [Повторення теми «Прикметник»](#)
- [Тест «Написання складних прикметників разом і через дефіс»](#)
- [Написання прикметників](#)
- [Прикметник](#)

- [Ярослав Стельмах «Митькозавр з Юрківки, або Химера Лісового Озера» \(Розділи 1-3\)](#)

- [Тест «Митькозавр з Юрківки» \(2\)](#)

- [Контрольна робота №2. Дієслово](#)

- [Іван Франко «Захар Беркут»](#)

- [І.Франко «Захар Беркут» \(2\)](#)

- [Контрольна робота з теми «Безсполучникове складне речення»](#)

- [Тест «Рання творчість Т. Шевченка»](#)

- віртуальні дошки Padlet

- [Валентин Чемерис «Вітька + Галя, або Повість про перше кохання»](#)

- [Богдан Лепкий. Казка «Мишка»](#)

- презентації спільного доступу

- [Ліна Костенко: живий класик української літератури](#)

- [Василь Симоненко: витязь молодії української літератури](#)

-

- мій сайт

- [Гречук Наталя Федорівна](#)

- У Google Classroom готую завдання на картках, створюю власні коротенькі відеопояснення до теми + додаю відео з ВШО, прикріплюю інтерактивні вправи (авторські та з мережі), гугл-тести, створюю літературні та мовні аудіодиктанти, питання до яких завчасно записують і надсилають мені учні

Українська мова 7-А клас

Інструкції Роботи учасника

12.05. Написання неозначених займенників

Наталя Гречук • 11 мая 2020 г.

12 • 12 баллов

Срок сдачи: 12 мая 2020 г., 18:00

Дванадцять травня
Класна робота
Написання неозначених займенників

План уроку

I. Уважно переглянь:

- Відео Всеукраїнського онлайн-уроку з даної теми
- Коротеньке відео про написання неозначених займенників

II. УВАЖНО ПРОЧИТАЙ УМОВУ та виконуй завдання:

- Завдання 1. Перепиши прислів'я, розкриваючи дужки (разом, окремо, через дефіс)
- Завдання 2. Розподіли займенники в 3 колонки: разом, через дефіс, окремо.
- Завдання 3. Виконай тест у зошиті
- Завдання 4. Гра "Написання неозначених займенників"

III. Надішли фото.

написання неозначених за...
Відео

завдання 1.png
Ізображення

завдання 2.png
Ізображення

завдання 3.png
Ізображення

Написання неозначених за...
<https://learningapps.org/display...>

6 клас. Українська мова. Пр...
Відео YouTube 23 минут

- Написання неозначених займенників

Неозначені займенники

Питальні

хто? що?
який? чий?
котрий? скільки?

казна
хтозна
будь
небудь
аби
ні
де
сь

Написання неозначених займенників

РАЗОМ	ЧЕРЕЗ ДЕФІС	ОКРЕМО
із частками <i>аби-, де-, сь</i>	із частками <i>ка́зна-, хт́озна-, будь-, не́будь</i>	якщо між словами є прийменник
<i>абі́чий, де́кому, якого́сь</i>	<i>хт́озна-ко́м'ю, яка́-не́будь</i>	<i>хт́озна з ким, аби́ до кого</i>

Завдання 1

Перепишіть прислів'я, розкриваючи дужки.

- (Будь)хто собі не ворог.
- Гнів народу (будь)кому страшний.
- (Де)чому вчилися, то дещо й знаємо.
- Не первина - ні(з)чим додому!
- Випробувана сироватка краща за (хтозна)який кисляк.
- (Казна)кому щодня неділя.
- Хтозна(в)кого не проси, (будь)кого не перепрошуй.

Написання неозначених займенників

РАЗОМ	ЧЕРЕЗ ДЕФІС	ОКРЕМО
із частками <i>аби-, де-, сь</i>	із частками <i>ка́зна-, хт́озна-, будь-, не́будь</i>	якщо між словами є прийменник
<i>абі́чий, де́кому, якого́сь</i>	<i>хт́озна-ко́м'ю, яка́-не́будь</i>	<i>хт́озна з ким, аби́ до кого</i>

Завдання 2

Розподіліть займенники в три колонки залежно від написання:

- 1) разом;
- 2) через дефіс;
- 3) окремо.

Запам'ятай!

ка́зна-ко́м'ю хт́озна-ко́м'ю будь-ко́м'ю ко́м'ю-не́будь аби́кому
--

Із досвіду роботи

Алла ТАТАРЧЕНКО,

*вчитель української мови та літератури
опорного навчального закладу «Трепівська загальноосвітня школа
I-III ступенів Суботцівської сільської ради
Кропивницького району Кіровоградської області»*

Виклики сьогодення сприяють утвердженню дистанційної форми навчання на рівні з «традиційною». Щодо практики застосування дистанційних технологій навчання існує багато думок, які, у більшості випадків, мають полярні погляди на це питання. Проте, не можна не погодитися з твердженням, що дистанційне навчання впевнено займає своє місце в системі освіти. Воно передбачає гнучкий підхід до організації освітнього процесу та широке впровадження інформаційно-комунікативних технологій, які дають змогу зацікавити школярів, стимулюють до самостійного пошуку нової інформації, розвивають навички виділяти головне у великій кількості матеріалу з різних джерел, у тому числі й електронних, розвиває їх творчі здібності, уміння аргументовано оцінювати, висловлювати свої думки й судження, а також формує ще одну із ключових компетентностей особистості – інформаційну.

У своїй роботі застосовую різні інструменти спілкування під час дистанційного навчання: електронну пошту, програми для організації відеоконференцій Zoom та Google Meet, соціальні мережі та Viber.

Крім того, хочу зупинитися на інструментаріях вчителя-словесника, які допоможуть зробити ваш урок цікавим та ефективним.

Кросенс – асоціативна головоломка нового покоління. Це певна загадка, яка є нетрадиційною формою перевірки знань. Його можна використовувати при формулюванні теми і мети уроку, при вивченні нового матеріалу, виконанні домашнього завдання, організації роботи груп. Він є засобом розвитку логічного і творчого мислення. Використовуючи ресурси інтернету, учні розвивають уяву, асоціативне та творче мислення.

Кросенс до поеми Т.Г. Шевченка «Кавказ»

- [Безсполучникове складне речення. Тренувальні вправи](#)

Із досвіду роботи

Наталія ДУНЯШЕНКО,

*заступник директора з навчально-виховної роботи,
вчитель української мови і літератури та зарубіжної літератури
гімназії № 9 Кіровоградської міської ради Кіровоградської області*

- [Ефективність використання платформ google classroom, classtime та padlet під час дистанційного та змішаного навчання](#)

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Із досвіду роботи

Анна КОНДРАТЕНКО,

*вчитель зарубіжної літератури
комунального закладу освіти Компаніївської загальноосвітньої школи
I-II ступенів Компаніївської селищної ради Кіровоградської області*

- [Ерік Вольф Сігал. Біографія. Електронна книга](#)

Із досвіду роботи

Аліна ГОЛОВАТА,

*вчитель зарубіжної літератури
опорного навчального закладу «Мошоринська загальноосвітня школа
I-III ступенів Суботцівської сільської ради
Кропивницького району Кіровоградської області»*

- [Тема уроку: «За чашкою кави про ...» \(Йоанна Ягелло – польська письменниця, авторка творів для дітей та молоді. «Кава з кардамоном»: синтез підліткової повісті та детективу. Проблема батьків і дітей. Образ головної героїні\).](#)

Дистанційне заняття відповідно до програми розраховане на 2 години і подане у вигляді блоку на віртуальній дошці Padlet. Матеріал розроблений для учнів сільської школи, де не всі діти мають змогу працювати онлайн в Zoom чи Google meet через відсутність якісного інтернет-з'єднання. Посилання на урок прикріплене в Google Classroom. Дистанційне навчання проводиться за кейс-технологією в асинхронному режимі. За цією технологією до початку дистанційного уроку вчителем сформований кейс з теми. Увесь матеріал е-уроку структурований на пункти й підпункти. Учня запропоновані різні види завдань

та елементи контролю на різних етапах заняття. Перевагою такої форми навчання є можливість урахування індивідуальних темпів засвоєння матеріалу кожним з учнів. Через вільний доступ до коментування постів на віртуальній дошці Padlet збережений зворотній зв'язок між учнями та вчителем. Перевірка якості засвоєння знань здійснюється через онлайн-тестування в асинхронному режимі на платформі «На Урок». В учнів з'являється можливість обговорення матеріалів і коментарів, що сприяє розвитку мовленнєвих навичок.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ МАТЕМАТИКИ ТА ІНФОРМАТИКИ

Із досвіду роботи

Анна ІВАНОВА,

вчитель математики

*опорного навчального закладу «Трепівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів
Суботцівської сільської ради Кропивницького району Кіровоградської області»*

- [Інтерактивний конспект уроку виконаний на платформі
\(можна відвідати при реєстрації або за посиланням:
<https://goformative.com/join> ввести код: ZQJMBV\)](https://goformative.com/join)

Із досвіду роботи

Яна СІЛЬВЕСТРОВА,

вчитель математики

*Комишуватської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів
Рівнянської сільської ради Новоукраїнського району Кіровоградської області*

- [Технологічна карта уроку геометрії у 11 класі. Рівень
стандарту](#)

- [Інструкція для учнів №1](#)

Із досвіду роботи

Аліна ГРЕСЬКО,

вчитель математики

Рівнянської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №5

Рівнянської сільської ради Новоукраїнського району

Кіровоградської області

Дистанційне навчання – це насамперед навчання із визначеною метою, очікуваними результатами. Тому процес організації і теорії навчання ніде не зникає, просто з'являється інший спосіб зв'язку та інші технології.

В дистанційному навчанні учень має пройти шлях від сприйняття інформації до її розуміння, запам'ятовування, відтворення, використання на різних етапах. Для ефективного дистанційного навчання необхідно чітко спланувати роботу. Здобувачі освіти і батьки у вільному доступі мають:

- Розклад і час уроків на сайті школи.
- Платформу для проведення заняття з конкретного предмета.
- Можливість спілкування в синхронному режимі.
- Можливість пройти навчання в інший час (через різні життєві обставини).
- Можливість пройти діагностичне тестування і отримати консультацію вчителя для корекції знань.

Платформа.

Зручною для роботи є платформа Microsoft OneNote. Office Online поєднує в собі найпопулярніші функції програм Office, а також можливість працювати сумісно в режимі реального часу, завдяки чому групи користувачів у навчальних закладах і вдома можуть одночасно працювати над спільними документами, презентаціями та електронними таблицями. На платформі розміщують: розклад уроків і дзвінків, посилання для приєднання, план роботи, завдання, посилання на тести і відеоуроки і т.д.

Гібридне навчання.

Добрий результат має гібридне навчання – коли вчитель працює з учнями в синхронному режимі і водночас використовує асинхронне навчання. Спілкування відбувається через Google Meet (час зустрічі повідомляється завчасно) і учні знайомляться з інструкцією і планом роботи на урок. Учитель дає відповіді на запитання, що виникли при виконанні домашнього завдання. Для ефективного і результативного онлайн спілкування використовую дошку Jamboard. Я відмічаю, хто є на уроці, але гнучко ставлюся до різних обставин, через які усі діти не можуть вийти на синхронний зв'язок.

Пояснення матеріалу проводжу через відеоуроки. Це дає можливість учням самостійно планувати своє навчання, виходячи з тих чи інших умов, є час для асинхронного навчання і учень за вказівками вчителя і за допомогою батьків організовує навчання самостійно. Вчитель допомагає спланувати роботу та надає індивідуальні консультації за потребою.

- [Власні відео уроки. Урок № 67. Математика 3 клас. Гісь, Філяк](#)

- [Власні відео уроки. Урок № 68. Математика 3 клас. Гісь, Філяк](#)

- [Приклад організації дистанційного навчання уроку математики у 3 класі на платформі Microsoft OneNote](#)

Із досвіду роботи

Оксана СТРЕКАЛОВСЬКА,

вчитель математики та інформатики

комунального закладу «Навчально-виховне об'єднання «Спеціалізований загальноосвітній навчальний заклад I ступеня «Гармонія» - гімназія імені Тараса Шевченка - центр позашкільного виховання «Контакт» Кіровоградської міської ради Кіровоградської області»

- [Використання інтернет сервісів для створення тестів і вікторин з математики та інформатики](#)

Із досвіду роботи

Ольга ЛИТВИНЕНКО,

вчитель інформатики

комунального закладу «Ліцей «Науковий» Міської ради міста Кропивницького»

Інформатика – це наука, що вивчає методи та засоби роботи з інформацією. В сучасному світі це, звісно ж, передбачає використання комп'ютерів та відповідних технологій.

Одним з правил ефективного дистанційного навчання є зручна платформа як для вчителя так і для здобувача освіти. Тому у своїй роботі для викладання інформатики (як під час очного, так і під час дистанційного навчання) я використовую для викладання сервіс Google sites. Оновлений сервіс від компанії Google – це сучасний дизайн, легке розміщення матеріалів до уроку, просте використання на всіх пристроях (планшети, смартфони тощо) та зручне використання в Classroom.

[Інформаційна підтримка викладання інформатики в 5 класі](#)

[Інформаційна підтримка викладання інформатики в 6 класі](#)

Інформаційна підтримка викладання інформатики в 7 класі

Інформатика 6-А (I група)

Інструкції

Робота учня

0

Урок 25

Програмне опрацювання подій. Практична робота 6.

Ольга Литвиненко • 19 бер. (Змінено 10:45)

12 балів

Дата здачі: 26 бер.

Відповідно до інструкцій виконайте завдання уроку.

1. Переглянути презентацію до уроку.
 2. Виконати завдання 2. Проект в середовищі Скретч та відправити виконану роботу вчителю (krvg18@gmail.com) або завантажити у Classroom (після завантаження файлу не забуваємо натиснути здати).
 3. Виконати завдання 3. Проект в середовищі Скретч та відправити виконану роботу вчителю (krvg18@gmail.com) або завантажити у Classroom (після завантаження файлу не забуваємо натиснути здати).
 4. Пройти тестування.
 5. Виконати онлайнві вправи.
 6. Домашнє завдання. Створи проект за зразком.
- Відправ виконану роботу вчителю (krvg18@gmail.com) або завантаж у Classroom (після завантаження файлу не забуваємо натиснути здати).

Здоров'я і гарного Вам настрою!

Інформатика 6 клас - Урок ...
<https://sites.google.com/view/2...>

Scratch - Imagine, Program, ...
<https://scratch.mit.edu/>

Інформатика 7-Б (II група)

Інструкції

Робота учня

0

Урок 24. Створення комп'ютерної моделі рівномірного прямолінійного руху об'єкта

Ольга Литвиненко • 12 бер.

12 балів

Дата здачі: 19 бер.

1. Виконайте завдання в середовищі Scratch.

1.1. Проект 1.

Виконайте проект "Виконайте проект "Атака клонів" (за матеріалами Оксани Пасічник), (за покликанням на сайті уроку).

Відправ виконану роботу вчителю (krvg18@gmail.com) або завантаж у Classroom (після завантаження файлу не забуваємо натиснути здати).

1.2. Проект 2. Відповідно до інструкції створити класичну версію комп'ютерної гри пінг-понг (за покликанням).

2. Домашнє завдання. Пишемо літеру М. Склади проект за зразком.

Відправ виконану роботу вчителю (krvg18@gmail.com) або завантаж у Classroom (після завантаження файлу не забуваємо натиснути здати).

Здоров'я і гарного Вам настрою!

Інформатика 7 клас - Урок ...
<https://sites.google.com/view/2...>

Scratch - Imagine, Program, ...
<https://scratch.mit.edu/>

Застосування технологій дистанційного та змішаного навчання під час викладання математики та інформатики

Ольга ТАРОВИК,

вчитель математики та інформатики

Новоукраїнського ліцею № 8

Новоукраїнської міської ради Кіровоградської області

Сьогодні час ставить нові вимоги і перед вчителями, і перед учнями. Дистанційне навчання під час вивчення математики та інформатики ставить перед вчителем низку питань, а саме: як продуктивно організувати навчання, які ресурси доцільно використовувати і як отримати від учнів зворотній зв'язок?

Урок складається з певних етапів і на кожному етапі доцільно використовувати різні сервіси.

Пропоную короткий огляд ресурсів, що застосовую під час дистанційного та змішаного навчання.

№ з/п	Етап уроку	Сервіси	Опис	Посилання	Інструкція
1	Ознайомлення з новим матеріалом	<i>Screencast-O-Matic</i>	Сервіс призначений для створення відео (скріншоту) з екрану монітора. Є можливість записувати звукові коментарі з мікрофона або відео з веб-камери, а також ставити запис на паузу і повторювати, але тривалість ролика не повинна перевищувати 15 хвилин. Закінчивши записувати відео, програма запропонує зберегти запис на сервері сервісу (потрібна реєстрація), на YouTube або на жорсткий диск	https://screencast-o-matic.com/	1. Реєстрація https://youtu.be/vlaXC0HINO4 2. Робота з програмою https://youtu.be/Fe0sT6ZHd7I або https://youtu.be/6sY843PH3OQ

			комп'ютера. Можна перед зберіганням редагувати відео.	
			Це безкоштовний сервіс, який дозволяє будь-якому користувачеві створювати відеочат з інструментами інтерактивної дошки, вставкою документа PDF, зображення або карти. Для роботи із дошкою вам просто потрібно відвідати сайт і натиснути «Нова дошка». Реєстрація не потрібна. Після запуску дошки у вас буде можливість включити доступ до вебкамери і мікрофону. До відеоконференції можна підключити учнів, відправивши їм посилання, призначене для вашої дошки. Також сервіс допускає режим редагування іншим учасником відеочату. Він дозволяє також малювати або набирати текст на загальній дошці. Завантаживши PDF-файл або зображення, ви можете коментувати їх онлайн. Інший	https://draw.chat/index.html https://youtu.be/TZfc-zN587E
		<i>Draw Chat</i>		

			варіант використання зображень – це малювання або написи прямо на зображенні або карті.	
2	Закріплення нового матеріалу	<i>Classkick</i>	Це безкоштовний додаток, який дозволяє створювати інтерактивні робочі аркуші і дозволяє вчителю у режимі реального часу слідувати, що саме роблять учні та кому потрібна допомога, щоб вони могли надавати миттєвий зворотний зв'язок. Вчитель розміщує завдання на кожному аркуші (слайд), виставляє кількість балів, які учні зможуть отримати, виконавши дане завдання. Все, що робить учень, відразу відображається на комп'ютері вчителя. Учні можуть малювати, писати, складати схеми під час мозкового штурму тощо. Можна вставляти посилання на інтерактивні вправи, тести тощо. Учень може завантажувати картинки, скріншоти виконаних робіт. Для роботи вчителю потрібно зареєструватися.	https://classkick.com/ https://youtu.be/Ez1AbDUkUsw

		<i>Learningapps</i>	Це онлайнний сервіс, який дозволяє створювати інтерактивні вправи та використовувати вже готові. Містить велику кількість різноманітних типів вправ.	https://learningapps.org/	https://youtu.be/-tZXzMQQ68s
		<i>Learning</i>	Освітня платформа, де розміщено онлайн тести, інтерактивні завдання з математики, української мови, англійської та підготовки до ЗНО. Платформа призначена для учнів від 3 до 17 років. Але безкоштовно надається лише невелика кількість вправ.	https://learning.ua/	
3	Перевірка знань, умінь та навичок	<i>Classtime</i>	Це онлайн-сервіс для проведення опитування учнів, які можна проводити як під час уроку, так і давати на домашнє завдання. Крім того, вчитель безпосередньо бачить результати учнів, має можливість миттєвого зв'язку з учнями, а також є можливість проаналізувати помилки. В платній версії є можливість організовувати командні ігри, а також використовувати різні	https://www.classstime.com/uk/	https://youtu.be/nzaPih8KeGs

			види ігор. Є велика кількість типів запитань. Можна використовувати готові тести, що розміщені в Бібліотечі, а також організувати підготовку до ЗНО.		
--	--	--	--	--	--

Існує велика кількість онлайн сервісів, які можна використовувати під час дистанційного навчання. Кожен вчитель обирає на власний розсуд. Головне – результат навчання.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Із досвіду роботи

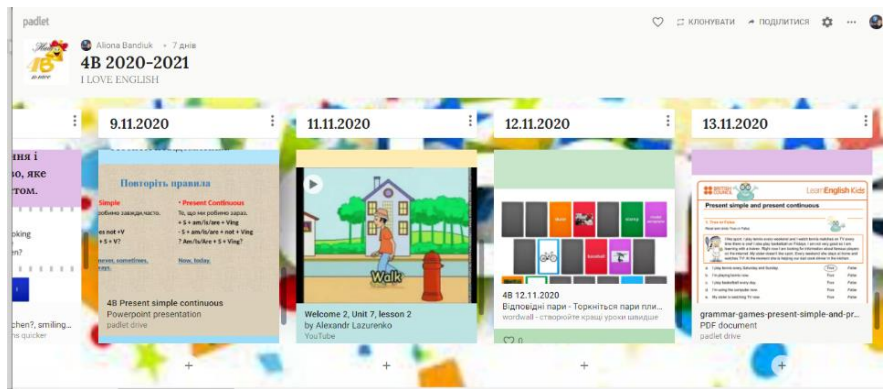
Альона БАНДЮК,
*вчитель англійської та німецької мов
Новоукраїнського ліцею «Лідер» Новоукраїнської міської ради
Кіровоградської області*

З новим викликом «Дистанційне навчання» почала апробувати різноманітні сервіси для застосування в роботі з учнями. Але не кожен з них витримав перевірку на практиці. Якісь сервіси не відповідали специфіці викладання іноземних мов, деякі не користувались популярністю серед учнів. Варто зазначити, що вікова категорія та рівень знань учнів також є визначальним чинником у виборі сервісу. Найбільше перешкод та проблем виникає саме з молодшими школярами. Якщо учні середньої та старшої школи вправно реєструються та користуються різними додатками, то малюкам зазвичай треба звертатися до батьків (багато хто з батьків також не мають навиків медіаграмотності та користуванням всім функціоналом гаджетів). І це створює неабиякі перепони для застосування технологій дистанційного та змішаного навчання. Тому, з початком нового навчального року, я поступово навчала своїх учнів користуватися різними додатками, щоб під час карантину вони могли без перешкод застосовувати необхідні сервіси. Наприклад,

- використання онлайн-дошки.

Перш за все я створила для кожного класу чи групи учнів окрему дошку [Padlet](#) - мультимедійний ресурс для створення, спільного редагування та зберігання інформації, універсальна онлайн-дошка (онлайн-стіна), дошка з інтуїтивним інтерфейсом. Дошка **Padlet** є універсальним інструментом взаємодії учителя та учнів. Саме тут я розміщувала для кожного класу план уроку з усіма дидактичними матеріалами. Я вказувала завдання та надавала чіткий інструктаж його виконання, розміщувала пояснення граматичних правил.

Для спільної роботи над проектними завданнями я використовую [сервіс Sway](#) онлайн-презентації від компанії Microsoft. Це безкоштовний хмарний сервіс, який дозволяє створити онлайн-презентації для представлення в Інтернеті. Не маючи змоги зустрітися очно, учні працюють віддалено над спільним завданням.

Sway презентації можуть використовуватися:

- [для створення портфолію вчителя](#)

- [презентації студентських проєктів](#)

- [мультимедійного супроводу заняття 1](#)

- [мультимедійного супроводу заняття 2](#)

- [створення електронного посібника](#)

Презентації Sway однаково добре виглядають на екранах з різною роздільною здатністю, пропорції презентації та розмір шрифту підлаштовуються під розмір вікна браузера. Сайти в Інтернеті переглядаємо прокручуючи їх мишкою. Саме такий спосіб перегляду пропонується за замовчуванням в Sway. Але передбачені й інші варіанти: горизонтальна прокрутка презентації та перелистування слайдів. Спосіб перегляду презентації встановлюється в налаштуваннях, проте користувач може його змінити. Там же у налаштуваннях є можливість роздрукувати презентацію, зберегти її у форматі .docx (Word) або PDF. Але зберегти презентацію Sway на комп'ютері для перегляду без інтернет-підключення неможливо.

- [сервіс Classtime.](#)

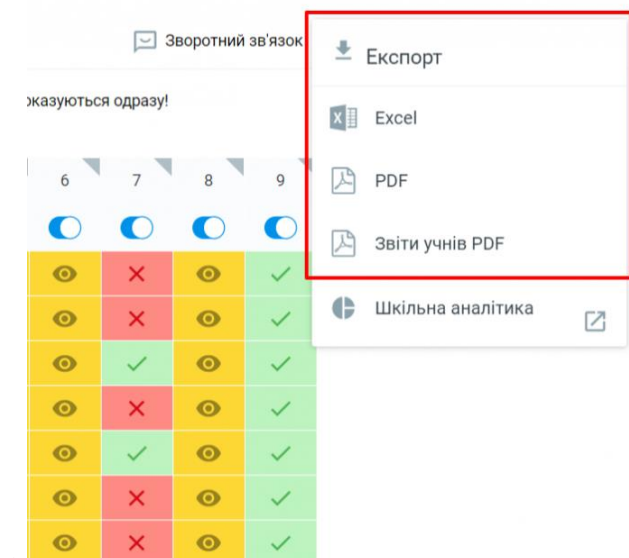
У Classtime можна створювати питання на узагальнення, тести, командні ігри й одночасно бачити прогрес кожного учня в класі. Мотивуючим фактором до виконання тесту виступають командні ігри. Командні ігри - це динамічні історії, що проєктуються в класі, та являють собою проблему, яку учні вирішують, відповідаючи на Ваші питання з власних девайсів. Лише успіх цілого класу допоможе Командній Грі мати позитивне завершення.

Бібліотека сервісу містить більш ніж 30 000 питань, відповідних програмі, і цим матеріалом може скористатись вчитель.

Різноманітність типів питань в Classtime (одна правильна відповідь, кілька правильних відповідей, правда/неправда, текст, встановити відповідність, встановити порядок, вибірка тексту та обрати область) прекрасно допомагає перевірити, наскільки учні зрозуміли нову тему чи досягли майстерності. Чудово, що учні можуть користуватись Classtime і поза межами класу - в якості домашнього завдання або додаткової підготовки до контрольних.

Сториті імена	Сортировка по имени	6 баллов	1	2	3	4	5	6
1	213214	4	✓	✓	✗	✓	✗	✓
Илья Р	5	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓
max	1	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓
natasy	4	✓	✗	✓	✗	✗	✓	✓
NTV	2	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✓
Аня	3	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✓
Артем Солуев	4	✓	✗	✗	✓	✗	✗	✓
Вася	2	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✗
Владимир Кунцман	5	✓	✗	✗	✓	✓	✓	✓
Гуля Елена	2	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✗
Иван	3	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✓
Уланова Анна	5	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓
Колосовича Михайл	6	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Максим Чернов	1	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗
Маргарита Волкова	6	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Марина Климова	5	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓
Надя Над	5	✓	✗	✗	✓	✓	✓	✓
Татьяна Воробьева	4	✓	✗	✗	✓	✓	✓	✓

Автоматично згенеровані Excel та PDF звіти - це найшвидший спосіб зберігати та поширювати результати сесій з учнями, батьками чи шкільною адміністрацією.

Учитель має можливість підсилити аудіовізуальну складову навчання, додаючи зображення та YouTube відео до питань.

За умов карантинного навчання Classtime надає безкоштовну ліцензію для шкіл та організацій, яка включає в себе всі Преміум-функції.

- [процедура реєстрації на сайті](#)

Із досвіду роботи

Оксана ПОБЕРЕЖЕЦЬ,

вчитель англійської мови

*комунального закладу «Навчально-виховне об'єднання
ліцей-школа-дошкільний навчальний заклад «Вікторія-П»
Кіровоградської міської ради Кіровоградської області»*

В умовах модернізації освіти головним напрямом розвитку середньої школи є підвищення якості освіти, створення умов для розвитку особи кожного учня через вдосконалення системи викладання.

На думку сучасних науковців, педагогів Хуторського О.В., Байкова Ю.Н., Єгорова Д.Є., Лакшина О.І. та інших саме набуття життєво необхідних компетентностей може дати людині можливість правильно орієнтуватися у сучасному суспільстві та інформаційному просторі, тому потрібно здійснити перехід від освіти як «передачі знань» до продуктивного навчання, коли засвоєння знань відбувається через процес створення учнем власних творчих продуктів.

Технології дистанційного та змішаного навчання дають змогу продовжувати освітній процес під час карантину та інших надзвичайних обставинах. Змішане навчання дозволяє поєднати очне навчання у школі із дистанційною освітою. Пропоную орієнтовний [чек-лист](#) для педагога при організації дистанційного (синхронного/асинхронного) та змішаного навчання.

Які обрати інструменти для організації дистанційного та змішаного навчання, аби воно було результативним та не викликало труднощі й стрес в учнів та вчителів?

Інструментів для створення персональних сайтів та блогів безліч, проте найпростішими в опануванні є Сайти Google (<https://sites.google.com/>), блоги Blogger (<https://www.blogger.com/>).

У своїй практичній діяльності використовую платформу дистанційного навчання Google Classroom, що дозволяє організувати не лише дистанційне навчання, але й розмістити матеріали для змішаного навчання, самостійного вивчення окремих тем учнями.

- персональний блог [“Creative Motivation”](#)

Рекомендую застосовувати згадані у статті форми, методи та інструменти за певними типологічними ознаками уроків іноземної мови при організації дистанційного та змішаного навчання:

- Формування умінь і навичок, мотивація навчальної діяльності учнів.

- Практичне застосування умінь і навичок, активізація пізнавальної діяльності здобувачів освіти.

- Повторення і систематизація знань, удосконалення умінь і навичок.

- Контроль рівня сформованості умінь і навичок. Оцінювання та зворотній зв'язок.

Як бачимо, використовуючи відповідні форми, прийоми, методи роботи, сервіси при організації дистанційного та змішаного навчання, можна розвивати щоруку ключові компетентності. Інструментів та завдань для формування ключових компетентностей на сьогодні відомо набагато більше, ніж згадано. Їх можна легко знайти в Інтернеті або придумати самостійно. Головне, перед застосуванням завжди перевіряти, чи розуміють ваші учні механізм застосування методу.

Також важливо при цьому пам'ятати, що треба вчити учнів не тому, *що* вони повинні думати, а як вони мають думати – розвивати навички аналізу, синтезу, пошуку та переосмисленню інформації, навчити ставити перед собою додаткові питання, знаходити нестандартні рішення, аналізувати свої вчинки та дії. І чим більше поле для самостійних думок та дій (з правом на деякі помилки в процесі засвоювання нових знань) отримають ваші учні – тим ефективнішим буде навчання та сильніше мотивація.

Як би складно це не було б, особливо, для вчителів іноземної мови, які сьогодні повинні володіти мобільністю знань, гнучкістю методу та критичним мисленням для успішної реалізації Державного стандарту, саме компетентнісний підхід в навчанні дає змогу підготувати особистість, яка не тільки «знає», а й «вміє» і «хоче», що володіє творчою ініціативою, є конкурентоспроможною, мобільною, здатною самостійно навчатися упродовж всього життя. І тут немає межі вдосконаленню. Сформовані ключові компетентності на уроках іноземної мови підготують учнів використовувати їх в реальному житті для вирішення практичних завдань.

Використані джерела.

Із досвіду роботи

Ілля БИКОВ,

учитель англійської мови

навчально-виховного комплексу «Знам'янська загальноосвітня школа
I-III ступенів № 2- ліцей» Знам'янської міської ради Кіровоградської області

Останнім часом поряд зі стандартними технологіями навчання іноземної мови в закладах освіти активно використовуються інші, інноваційні методики навчання, серед яких дистанційне (ДН) та змішане навчання (ЗН), яке набуває все більшої популярності, а особливо, у зв'язку з пандемією набуло ще більше прогресу та активності.

Використання онлайн-ресурсів робить вивчення дисципліни «Іноземна мова (англійська та німецька мови)» привабливим для учнів завдяки інтерактивним та мультимедійним аспектам, які дозволяють вивчити матеріал в особистому темпі, асинхронно від решти учнів.

Великою перевагою ДН та ЗН є:

✓ під час вивчення навчальної дисципліни використовуються ІКТ та ТЗО (ПК, мобільні телефони, планшети, проєктори тощо);

✓ ІКТ використовуються не тільки для зберігання і доставки навчального матеріалу, але й для реалізації контрольних заходів, організації навчальної взаємодії (консультацій, обговорення);

✓ має місце самоконтроль учня (студента) за часом, місцем, маршрутами та темпом навчання.

Взагалі поєднання між собою ДН та ЗН можна назвати «технологія Blended learning», яка бере корисне з традиційної моделі та вдосконалює її можливості під сучасні дистанційні форми та методи навчання.

Наприклад:

- **Лекційне зайняття.** Учням доступний повний матеріал лекцій зі слайдами і вони легко можуть використовувати їх для самостійного вивчення. Записуючи у переробленому форматі навчальний матеріал, текстово, аудіо або відео, це їм допомогло легше засвоїти його під час ДН та ЗН.

- **Практичне зайняття.** Вчитель може об'єднати практичні заняття з лекціями, під час таких занять будуть обговорюватися найцікавіші та найважливіші теми і відпрацьовуватися практичні навички комунікативного аспекту вивчення іноземних мов. Засвоєні лекційні знання перевіряв на практичних уроках через відео та аудіо дзвінки з дітьми.

- **Онлайн спілкування.** Цей вид взаємодії студента й викладача, що взятий з дистанційної форми навчання. Існують різні можливості, які дозволяють студентам і викладачеві спілкуватися і працювати разом: форум, Skype, Viber-чат, e-mail тощо. Постійно підтримуючи зв'язок з дітьми під час ДН та ЗН, діти відчували впевненість у своїх силах, що допомогло їм засвоїти навчальний матеріал.

- **Індивідуальні й групові проєкти.** Цей спосіб навчання допомагає розвивати навички пошуку й аналізу інформації, знайденої в Інтернеті, навички

праці в групах, уміння правильно розподіляти обов'язки та відповідати за свої рішення. У своїй практиці на кожну тему задавав дітям групові та індивідуальні проекти, які потім діти за допомогою відеочатів та дзвінків виконували та захищали для відпрацювання комунікативних навичок.

- **Віртуальна класна кімната**. Цей інструмент дає змогу учням використовувати різні засоби Інтернет – комунікацій, знаходячись на відстані, що дає учням певну долю свободи під час вивчення іноземних мов. У своїй практиці я застосовував Viber-чати з учнями або Google-classroom, як віртуальні класні кімнати.

- **Аудіо і відеолекції**. Ці елементи змішаного навчання роблять процес навчання простим і більше насиченим. Це є особливо корисним завдяки YouTube каналам для вивчення іноземних мов, оскільки учні мають змогу почути, побачити і оцінити живу мову носіїв мови, і порівняти та наслідувати їхній вимові.

Серед таких каналів можу порекомендувати такі канали:

[«Easy German2»](#)

[«Easy Languages»](#)

[«Easy English»](#)

- **Онлайн платформи**. Онлайн платформи у практиці ДН та ЗН допомагають і вчителям і учням. Завдяки таким платформам вчитель може перевіряти знання учнів завдяки вже створеним вправам та тренажерам, учні, в той же час, можуть відслідковувати свій прогрес у вивченні іноземних мов. Серед таких платформ, я застосовував та можу порекомендувати з англійської мови Kahoot, Easy-English, British Council; з німецької мови DigMund, Duo Lingo, DW, онлайн-курси та тренажери Goethe Institut, онлайн-тренажери видавництва «Ранок».

Викладання англійської мови під час дистанційного навчання

Анна БУРКАЦЬКА,

вчитель англійської мови

комунального закладу «Петрівське навчально-виховне об'єднання

«загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів – гімназія» Петрівської селищної ради

Олександрійського району Кіровоградської області

При організації віддаленого навчання бажано провести інструктаж: пояснити, які платформи будуть використані у роботі, в який час та в який спосіб будуть надсилатися пояснення навчального матеріалу та посилання, встановити чіткий час виконання завдань.

Основною метою вивчення англійської мови є розвиток комунікативної компетентності учнів, тому найкращим варіантом для досягнення поставленої мети є онлайн-зустрічі на платформі ZOOM. У такий спосіб учитель може визначити рівень володіння вивченими лексичними одиницями та вміння вживати вивчені граматичні структури у мовленні. Важливо планувати роботу у ZOOM таким чином, щоб кожен здобувач освіти мав змогу відповісти на поставлені запитання, продовжити задану думку, доповнити думку однокласників. Слід не забувати про те, що під час онлайн-зустрічей потрібно виділити час на подолання прогалин, які мають здобувачі освіти.

Готуючись до таких уроків, слід чітко спланувати кожен етап роботи.

Так, варто витратити не більше трьох хвилин на привітання та введення в атмосферу іншомовного спілкування. Для цього можна використати «Jamboard» з простими запитаннями для здобувачів.

Наприклад:

- How are you today?
- What's your favourite lesson today?
- What's the most important gadget for you?
- What do you like doing in the evening?

Для обговорення теми та контролю вміння використовувати раніше вивчені лексичні одиниці та граматичні структури можна використати інтерактивну дошку Padlet (в якості домашнього завдання), попросити здобувачів доповнити схему, речення, розкрити певну думку чи ідею.

Наприклад:

Topic: TRANSPORT

Complete the scheme:

- types of transport you know:
- the most comfortable transport:
- the most environmentally friendly transport:
- transport you'd like to travel:

Або

Topic: STUDYING AT SCHOOL

Name three advantages and disadvantages of distance learning.

Протягом 15-17 хвилин учні обговорюють ідеї, висвітлені на дошці Padlet. Важливо спонукати до того, щоб учні не тільки складали речення з поданими ідеями, аргументували їх та ставили запитання однокласникам.

Сім хвилин слід залишити для пояснення граматичного матеріалу або для практики вживання виразів, у яких найчастіше були допущені помилки.

Дві-три хвилини залишається на підбиття підсумків та складання плану роботи на наступний урок та повідомлення домашнього завдання.

Для роботи в асинхронному режимі та для зворотнього зв'язку варто звернути увагу на додаток VIBER. Переважна більшість здобувачів освіти мають вищезгаданий додаток у мобільних телефонах, тому не мають потреби у додатковій реєстрації.

Переваги використання VIBER:

- ✓ більшість здобувачів мають звукове сповіщення про надходження інформації;
- ✓ інформацію можна переглянути у будь-який зручний час;
- ✓ учитель має змогу перевірити, хто з здобувачів освіти переглянув повідомлення;
- ✓ здобувачі освіти завжди можуть надіслати запитання чи виконане домашнє завдання в особисті повідомлення;
- ✓ можливість надіслати будь-яке посилання, яке потім легко відкривається та надає доступ до потрібної інформації;
- ✓ можливість надсилати аудіофайли, що є вкрай важливим для розвитку навичок аудіювання (учні надсилають голосові повідомлення: розповідь на задану тему, відповіді на певні питання).

Необхідно обговорити із здобувачами освіти строки ознайомлення з навчальним матеріалом, час на виконання домашнього завдання та обов'язково строки надсилання домашнього завдання.

Таким чином здобувачі матимуть план роботи і самостійно коригуватимуть час, який їм потрібен для засвоєння навчального матеріалу, а вчитель матиме змогу проаналізувати типові помилки та попрацювати над їх усуненням під час наступної онлайн-зустрічі.

Здобувачам освіти старших класів варто надати посилання на додаткові, перевірені джерела.

Наприклад:

- [ЗНО. Англійська мова](#)

- [Learn English Teens](#)

- [Приклад уроку](#)

Сучасні цифрові інструменти в роботі вчителя іноземної мови в умовах змішаного та дистанційного навчання

Анжела СТУПНІКОВА,
вчитель англійської мови

*комунального закладу «Навчально-виховне об'єднання
I-III ступенів «Мрія» Кіровоградської міської ради
Кіровоградської області»*

Проведення дистанційних уроків у формі ZOOM-конференцій досягає найбільш ефективних результатів навчання.

Але сучасний учитель повинен знати: основні принципи функціонування телекомунікаційних систем, хмарні технології; особливості проведення відеоконференцій, вебінарів, форумів; основи мережевого етикету; індивідуальні стилі навчально-пізнавальної діяльності та особливості самостійної діяльності здобувачів освіти у мережі в процесі дистанційного навчання.

Це – контролюючо-тестові програми, зокрема **«MyTest»**, **Kahoot**, **Quizizz**. Застосування на уроці комп'ютерних тестів дозволяє за короткий час отримувати об'єктивну картину рівня засвоєння матеріалу, що вивчається у всіх учнів і своєчасно його скоректувати. Для учня важливо те, що відразу після виконання тесту він отримує об'єктивний результат.

-[Kahoot](#)

-[Quizizz](#)

Доступним засобом навчання є **електронне навчання Mozaik**, що дає змогу навчатись за електронними підручниками з інтерактивними 3D сценами, освітніми відео та цікавими завданнями. Розробники Mozaik представляють до уваги освітян різні цифрові освітні рішення:

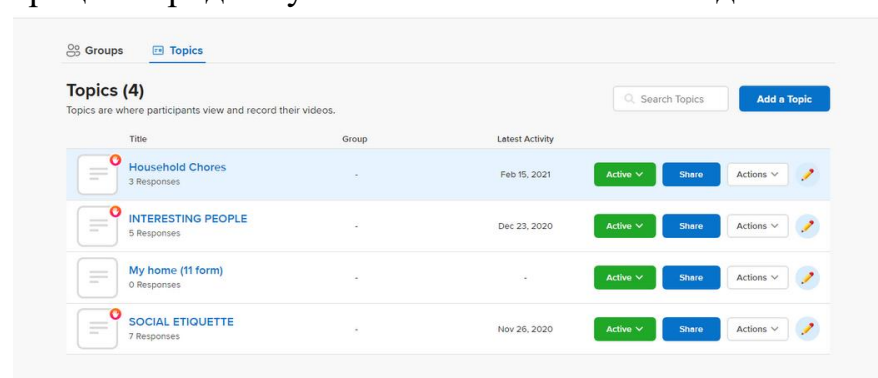
- **mozaBook** – для класної аудиторії. Освітнє презентаційне програмне забезпечення для інтерактивної дошки. Захоплюючий інтерактивний зміст, додатки, призначені для розвитку навичок, проведення дослідів і ілюстрування, пробуджують зацікавленість здобувачів освіти та допомагають більш легкому засвоєнню навчального матеріалу;

-[mozaWeb](#) – для навчання вдома. Цифрові книги, інтерактивний зміст, пов'язані з навчальними предметами програми та доступні ігри в режимі онлайн для здобувачів освіти і педагогів.

[Flipgrid](#) – це безкоштовний і простий додаток, що сприяє розвитку комунікативних навичок студентів за допомогою створення коротких відеовідповідей і бесід з заданої теми уроку. Педагоги та учні можуть використовувати Flipgrid, перебуваючи вдома, щоб залишатися включеними в освітній процес і продовжувати таким чином своє подальше навчання.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ ГЕОГРАФІЇ

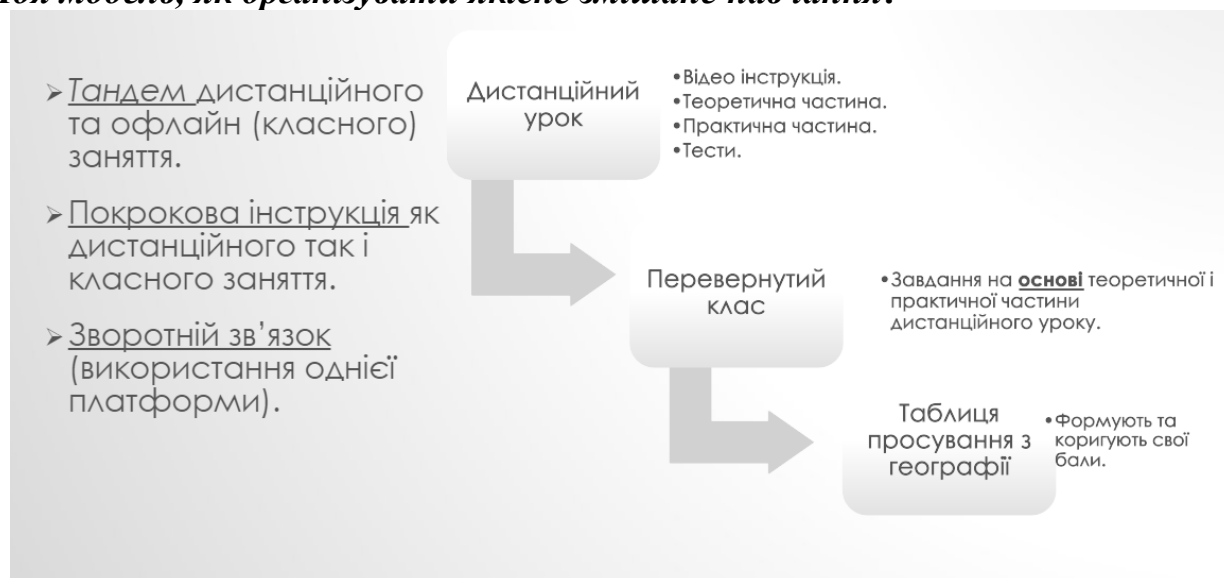
Із досвіду роботи

Майя РОМАНОВА,
вчитель географії

комунального закладу «Навчально-виховне об'єднання №25 «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів, природничо-математичний ліцей, центр позашкільного виховання «Ліра» Кіровоградської міської ради Кіровоградської області»

Для себе обрала поєднання двох моделей: «Face – to – Face» та «Rotation» офлайн та онлайн (ротаційна модель – «перевернутий клас»). Для учнів передбачено 2 заняття на тиждень, одне з яких проходить дистанційно на сайті romanova.in.ua та classroom, інше заняття проходить в класі з учителем.

Моя модель, як організувати якісне змішане навчання?

Вдалі приклади уроків:

7 клас

-[Дистанційне заняття \(Rotation \) 7 клас “Географічне положення Північної Америки. Історія відкриття та освоєння”. Практична робота №9\(початок\).](#)

-[Класне заняття \(Face – to – Face\) 7 клас “Географічне положення північної Америки. Історія відкриття та освоєння”.](#)

-[Класне заняття \(Face – to – Face\) 7 клас “Тектонічні структури, рельєф, корисні копалини”.](#)

-Дистанційне заняття (Rotation) 7 клас “Тектонічні структури, рельєф, корисні копалини”. Практична робота №9 (продовження).

-Дистанційне заняття (Rotation) 7 клас “Загальні риси клімату. Кліматичні пояси і типи клімату Північної Америки”.

-Класне заняття (Face – to – Face) 7 клас ” Кліматичні пояси та типи клімату Північної Америки”.

-Дистанційне заняття (Rotation) 7 клас “Внутрішні води Північної Америки”. Практична робота №9 (закінчення).

-Класне заняття (Face – to – Face) 7 клас “Внутрішні води Північної Америки”.

8 клас

-Дистанційне заняття (Rotation) 8 клас “Поверхневі води України. Основні річкові характеристики.”.

-Класне заняття (Face – to – Face) 8 клас “Поверхневі води України. Річки. Основні річкові басейни” .

-Дистанційний урок (Rotation) 8 клас “Азовське море”.

-Класне заняття (Face – to – Face) 8 клас “Азовське море”.

9 клас

-Класне заняття №2 (Face – to – Face) “Національна економіка. Показники економічного розвитку країни: валовий внутрішній продукт (ВВП), структура ВВП, індекс розвитку людського потенціалу (ІРЛП)”.

Wordwall для організації дистанційного та змішаного навчання в освітньому процесі

Із досвіду роботи

Інна ГОРЕЛЕНКО,

вчитель географії та біології

*комунального закладу «Первозванівське навчально-виховне об'єднання
«Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів дошкільний навчальний заклад»*

*Первозванівської сільської ради Кіровоградського району
Кіровоградської області»*

Спробувала у своїй роботі використати інтерактивний сервіс **Wordwall**. Це цікавий ресурс, який має великий освітній потенціал. Єдиною незручністю є те, що безкоштовним є «Базовий план підписки», який включає лише 5 безкоштовних ресурсів, що можна створити. Також у базовому плані немає можливості роздрукувати підготовлені інтерактивні вправи.

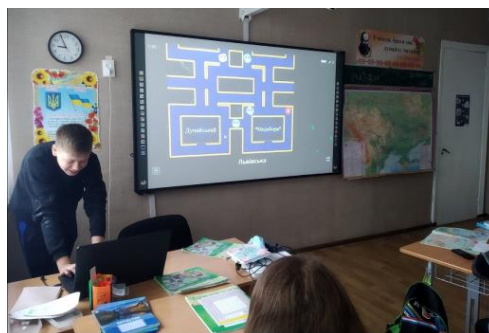
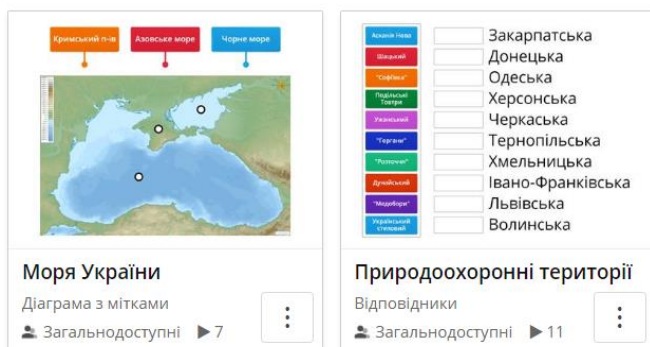
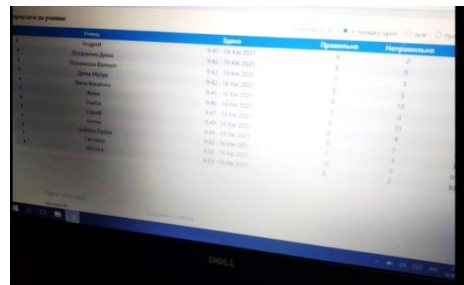
Інтерактивні вправи можна створювати, використовуючи різні шаблони: від звичних для нас вікторин та кросвордів до таких, як-от лабіринт чи літак.

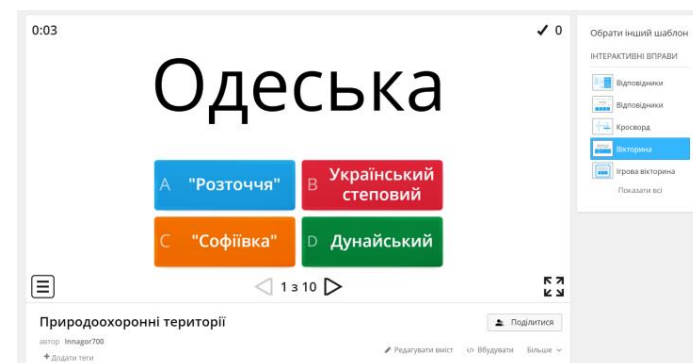
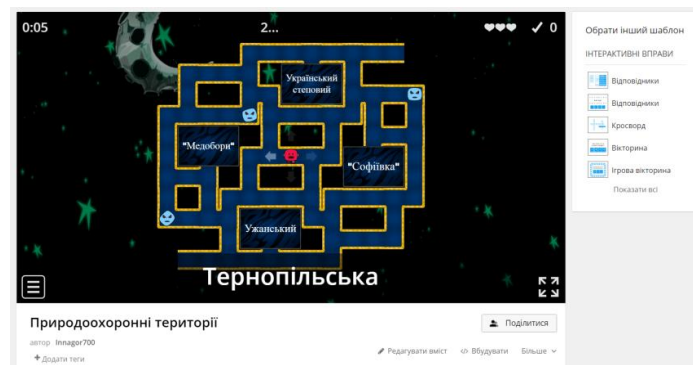
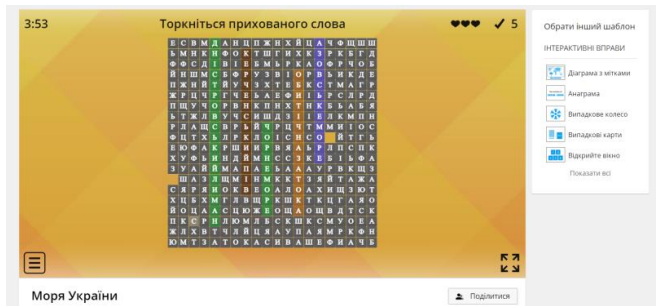
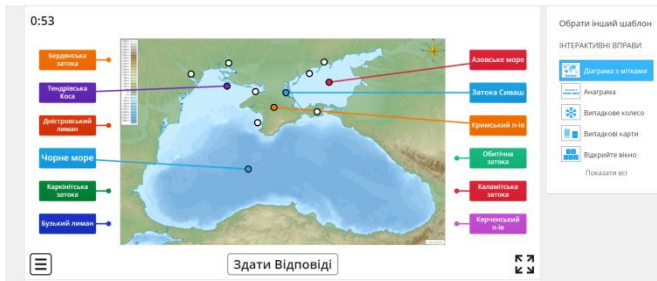
Для створення нової вправи достатньо обрати шаблон, додати вміст – і кілька варіантів інтерактивних вправ готові!

Вправи у **Wordwall** можна задавати учням як завдання і прикріпити у **Classroom**, також їх можна вбудувати на сайті чи блозі вчителя. Такі вправи можна виконати у класі і як домашнє завдання.

У розділі статистики вчитель має можливість прослідкувати активність дітей, є таблиця результатів, можна побачити кількість спроб кожного учня, загальний рейтинг, а також проаналізувати помилки, які були допущені учнями.

У сервісі **Wordwall** я створила дві вправи з курсу «Географія, 8 клас», використала шаблони: діаграма з мітками та відповідники. У **Classroom** учні отримали завдання попрацювати саме з цими шаблонами. А вже у класі, скориставшись інтерактивною дошкою, випробувати ще кілька варіантів шаблонів.

Як бачимо, використовуючи лише один набір термінів та понять, можна попрацювати з різними варіантами шаблонів, що в свою чергу дає можливість учням краще опанувати навчальну тему.

[Вправа «Природоохоронні території»](#)

[Вправа «Моря України»](#)

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ БІОЛОГІЇ

Із досвіду роботи

Альона КОЖЕВНИК,

вчитель біології

комунального закладу «Куцівська гімназія Міської ради міста Кропивницького»

- [Блог вчителя хімії, біології та основ здоров'я Кожевник Альони Володимирівни](#)

- [Урок з біології для 8 класу. Тема. Умовні рефлексії](#)

- [Урок з біології для 8 класу. Поняття про вищу нервову діяльність і її основні типи](#)

- [Тема. Сенсорні системи рівноваги, руху, дотику, температури, болю](#)

- [Фрагмент уроку природознавства у 5 класі «Організм та його властивості. Клітинна будова організмів»](#)

Із досвіду роботи

Олександра МОРОЗ,

вчитель біології та хімії

опорного навчального закладу «Трепівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів Суботцівської сільської ради Кропивницького району Кіровоградської області»

- [Дистанційне навчання – вимога сучасності](#)

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ ХІМІЇ

Із досвіду роботи

Ольга ТИКУЛ,

вчитель хімії

*комунального закладу «Навчально-виховне об'єднання №25
«Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів, природничо-математичний ліцей,
центр позашкільного виховання «Ліра» Кіровоградської міської ради
Кіровоградської області»*

Як і у більшості методів навчання, онлайн-навчання також має свій власний набір позитивних та негативних аспектів, розуміння та усвідомлення яких допоможе закладам освіти у створенні стратегій для більш ефективного проведення уроків, забезпечуючи безперебійну навчальну подорож до пізнання.

Для полегшення вивчення предмета, з різних тем розробляємо уроки-подорожі, використовуючи онлайн-сервіс <https://www.thinglink.com/>, застосування якого дозволяє створювати завдання та розміщувати посилання на різні навчальні матеріали. Такі уроки можна використовувати під час очного, дистанційного і змішаного навчання, тим самим зацікавлювати учнів до вивчення матеріалу та забезпечувати викладання матеріалу в повному обсязі. Розроблені матеріали можна переглядати за допомогою комп'ютера, планшета, мобільного пристрою.

- [Методична розробка уроків з хімії](#)

Із досвіду роботи

Оксана МОТОРНА,

вчитель хімії

*комунального закладу «Ліцей «Сокіл»
Міської ради міста Кропивницького»*

Головним завданням дистанційного навчання є розвиток творчих та інтелектуальних здібностей дитини за допомогою відкритого та вільного використання освітніх ресурсів і програм, доступних в мережі Інтернет. Одним з таких ресурсів пропоную ознайомитися детальніше:

- [Інструкція щодо роботи в сервісі Ganiially](#)

- [Вправа «Основні класи неорганічних сполук](#)

Із досвіду роботи

Оксана МАРЧЕНКО,

вчитель хімії

*комунального закладу «Навчально-виховне об'єднання
«Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 24 - центр дитячої та юнацької
творчості «Оберіг» Кіровоградської міської ради Кіровоградської області»*

Дистанційне навчання – це постійний вчительський супровід та регулярне відстеження навчальних досягнень учнів і за потреби надання їм допомоги. Під час нього вчитель сам обирає форми, методи дистанційного навчання, доцільність онлайн, чи офлайн-занять.

- [7 клас. Тема: Ознайомлення з лабораторним посудом к кабінеті хімії](#)

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ ФІЗИКИ ТА АСТРОНОМІЇ

Із досвіду роботи

Людмила ЧАБАН,

вчитель фізики та астрономії

*опорного навчального закладу «Суботцівська загальноосвітньої школи
І-ІІІ ступенів Суботцівської сільської ради
Кропивницького району Кіровоградської області»*

Під час викладання фізики та астрономії в дистанційному форматі перед педагогами постало три основних завдання:

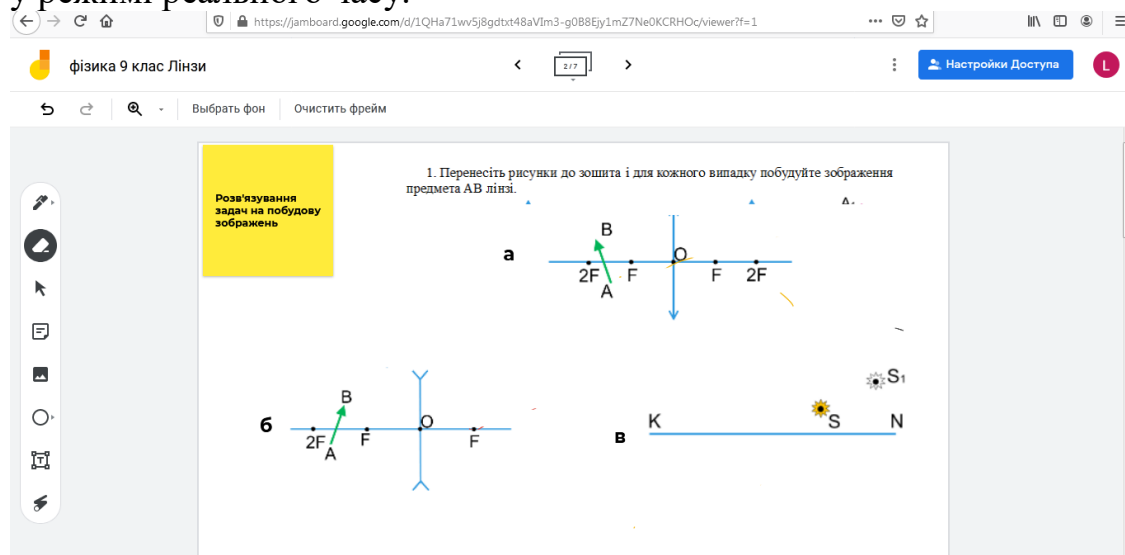
- забезпечення якісного засвоєння теоретичного матеріалу;
- формування навичок розв'язування задач;
- виконання практичної частини програми з фізики.

Для виконання зазначених вище завдань під час дистанційного освітнього процесу використовуються різноманітні ресурси та додатки. Пропоную приклади використання технологій дистанційного навчання під час вивчення фізики та астрономії в умовах карантину.

- [Викладання фізики](#)

Віртуальна онлайн-дошка Jamboard – дошка, яка дозволяє вчителю демонструвати ключову інформацію під час уроку в Zoom чи Google Meet, а також одночасно взаємодіяти з усім класом чи окремою групою школярів у режимі реального часу.

- [Опитувальник «Теплові явища»](#)

- [Тести «Явище електролізу»](#)

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ ІСТОРІЇ

Із досвіду роботи

Інна НІКІТИНА,
вчитель історії

комунального закладу «Навчально-виховне об'єднання
ліцей-школа-дошкільний навчальний заклад «Вікторія-П»
Кіровоградської міської ради Кіровоградської області»

Організацію дистанційного навчання з історії доцільно будувати на основі компетентнісного підходу та зорієнтувати на розвиток особистості учнів, формуванні національної свідомості, загальної культури, вмінні здобувати освіту впродовж життя.

В оновлених навчальних програмах вміщено зміст навчального матеріалу, очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів, але організація дистанційного навчання потребує більш компактної, ефективної і ефектної системи навчання.

Під час викладання історичних дисциплін передусім потрібно сприяти тому, щоб учні мали можливість дізнатись більше про історичні події та суспільні явища, які визначали епоху і є основними, найсуттєвішими для її розуміння, постійно розвивати вміння і навички учнів роботи з історичними фактами.

Віртуальна (інтерактивна) онлайн дошка – це інструмент для навчання, завдяки якому можливе поєднання тексту, зображення, відео, аудіо в інтерактивний формат. Це також робочий простір, на якому учні в режимі онлайн можуть створювати документ, наприклад, писати текст, малювати, робити відмітки, додавати різні об'єкти, розміщувати свої роботи.

Розміщення навчального матеріалу під час дистанційного навчання:

- [Всесвітня історія Історія України \(інтегрований курс\) 6 клас.](#)
[Тема: «Перська держава»](#)

- [Всесвітня історія Історія України \(інтегрований курс\) 6 клас.](#)
[Тема: «Давній Китай»](#)

- [Всесвітня історія Історія України \(інтегрований курс\) 6 клас.](#)
[Тема: «Ізраїльсько - Юдейське царство»](#)

- [Всесвітня історія Історія України \(інтегрований курс\) 6 клас.](#)
[Тема: «Давня Індія»](#)

- [Всесвітня історія Історія України \(інтегрований курс\) 6 клас.](#)
[Тема: «Фінікія»](#)

Представлення результатів роботи учнів:

- [Дистанційний курс Всесвітня історія 11 клас](#)

Під час впровадження змішаного навчання виникає потреба у проведенні тестування. Тести та опитування в достатній кількості представлені в навчальних посібниках, але що робити, якщо хочеться скласти тест самому, із своїми завданнями? У цьому випадку можна використати онлайн-сервіси для проведення тестувань. Один з найпростіших і зручних сервісів – Googl Forms.

- [Утворення імперії Александра Македонського. Елліністичні держави в 4-2ст. до н.е. Культура еллінізму.](#)

Із досвіду роботи

Олександр МОРОЩУК,
вчитель історії

*опорного навчального закладу «Трепівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів
Суботцівської сільської ради Кропивницького району Кіровоградської області»*

- [Дистанційний урок: «Вступ до історії» 5 клас. Практичне заняття: Розповідь про пам'ятку історії або пам'ятник, установлений у рідному краї](#)

Із досвіду роботи

Лілія СКЛЯРОВА,
вчитель історії

*Мартоніської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів
Новомиргородської міської ради Кіровоградської області*

- [Дистанційний урок: «Козацька Україна»](#)

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ

Із досвіду роботи

Любов КНЯГНІЦЬКА,
вчитель трудового навчання
Благовіщенського центру дитячої та юнацької творчості
Благовіщенської міської ради

- [Майстер-клас «Метелик з природніх матеріалів»](#)

Із досвіду роботи

Тетяна ТОМАЧЕНКО,
вчитель трудового навчання
Благовіщенського центру дитячої та юнацької творчості
Благовіщенської міської ради

- [Майстер-клас «Пасхальне яйце з легкого пластиліну»](#)

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДОШКІЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ

Із досвіду роботи

Ольга БИКОВА,

вихователь

спеціального дошкільного навчального закладу

(ясла-садок) №46 «Краплинка»

- [Ростемо та розвиваємось разом з малюками. Перші кроки в організації дистанційного навчання](#)

- [YouTube канал вихователя Ольги Бикової](#)

Із досвіду роботи

Наталія ВОЛЕГОВА,

вихователь-методист

спеціального дошкільного навчального закладу

(ясла-садок) №46 «Краплинка»

- [Дошкільна дистанційна освіта: новий формат чи місія без виконання](#)

Із досвіду роботи

Олена ГОРБІВНЕНКО,

музичний керівник

дошкільного навчального закладу (ясла-садок) №15 «Зірочка»

комбінованого типу міста Кропивницького

- [Організація та проведення дистанційного навчання з дітьми дошкільного віку](#)

Із досвіду роботи

Марина КІРІЧЕНКО,

музичний керівник

*спеціального дошкільного навчального закладу
(ясла-садок) №46 «Краплинка» міста Кропивницького*

- [Дивовижний світ музичних звуків. працюю дистанційно](#)

Із досвіду роботи

Людмила ТКАЧЕНКО,

вихователь

*санаторного дошкільного навчального закладу
(ясла-садок) № 65 «Лукомор'я» міста Кропивницького*

- [Дистанційна робота під час карантину для дошкільнят
«Навчатись, граючись»](#)

- [Організація освітньої дистанційної роботи з вихованцями під
час карантину\(середній вік\)](#)

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ВИХОВНОЇ РОБОТИ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Із досвіду роботи

Ганна ДУДІЧ,

*заступник директора з навчально-виховної роботи
комунального закладу «Навчально-виховне об'єднання «Спеціалізований
загальноосвітній навчальний заклад I ступеня «Гармонія» - гімназія імені
Тараса Шевченка - центр позашкільного виховання «Контакт»
Кіровоградської міської ради Кіровоградської області»*

У 2020-2021 навчальному році в НВО широко застосовувалася гібридна форма навчання.

Гібридна форма навчання:

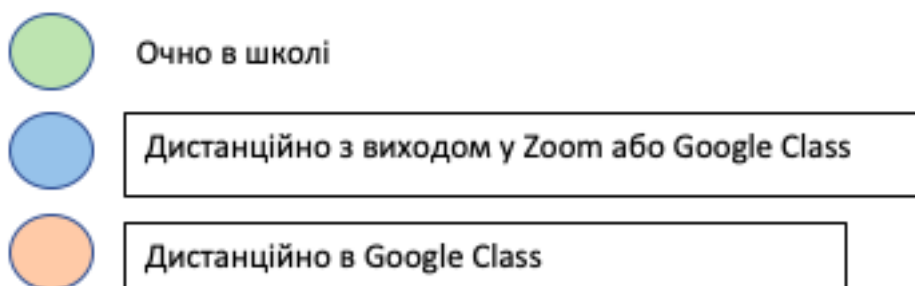
- забезпечує дотримання Тимчасових рекомендацій щодо організації протиепідемічних заходів у закладах освіти в період карантину та уникнути масового скупчення учасників освітнього процесу;
- розширює освітні можливості учнів за рахунок доступності та гнучкості, урахування їх індивідуальних освітніх потреб;
- сприяє організації ефективного коригуючого навчання;

- стимулює формування умінь вчитися, підвищує мотивацію, розвиває самостійність, соціальну активність, рефлексію та самоаналіз і, як наслідок, підвищує ефективність освітнього процесу в цілому;

- трансформує стиль педагога від трансляції знань до інтерактивної взаємодії з учнем.

При організації навчального процесу в НВО у 2020-2021 навчальному році використовується «модель ротації», коли уроки в очній і дистанційній формах навчання чергуються за встановленим графіком.

День тижня	№ уроку	Клас, форма навчання						
Понеділок	1	5	6	7	8	9	10	11
	2							
	3							
	4							
	5							
	6							
	7							
Вівторок	1	5	6	7	8	9	10	11
	2							
	3							
	4							
	5							
	6							
	7							
Середа	1	5	6	7	8	9	10	11
	2							
	3							
	4							
	5							
	6							
	7							
Четвер	1	5	6	7	8	9	10	11
	2							
	3							
	4							
	5							
	6							
	7							
П'ятниця		5	6	7	8	9	10	11
	1							
	2							
	3							
	4							
	5							
	6							
	7							

При подібній моделі ефективним принципом навчання є «перевернутий клас», коли учні дистанційно вивчають теоретичний матеріал замість традиційного домашнього завдання, а потім під час очного уроку проводиться практична робота.

Організація освітнього процесу в НВО з використанням технологій дистанційного навчання передбачає не лише навчальні заняття та онлайн конференції, а й самостійну роботу учнів, дослідницьку, пошукову, проєктну діяльність, навчальні ігри, консультації та інші форми організації освітнього процесу, визначені освітньою програмою закладу освіти. Наприклад, за допомогою технологій дистанційного навчання в НВО було успішно проведено традиційні міжпредметні STEM-декади, а під час канікул були організовані консультації з усіх предметів.

За допомогою Zoom і Google Workspace for Education організована також робота шкільного психолога, який має змогу працювати дистанційно не лише з учнями і вчителями, а й з батьками.

Педагогічні ради і загальношкільні батьківські збори під час дистанційного навчання можна проводити у вигляді віртуальних холів, створених за допомогою сервісу Canva. У такому форматі в НВО була проведена педагогічна рада та загальношкільні батьківські збори за підсумками роботи в першому семестрі.

Учасники цих заходів переходять за посиланням в хол, ознайомлюються з порядком денним, обирають віртуальний кабінет початкової або старшої школи, ознайомлюються з презентаціями доповідачів, приєднуються до відповідних Zoom-конференцій. Пропозиції до проєкту рішення педагогічної ради, відгуки від батьків збираються за допомогою інтерактивної дошки Padlet.

- [Інфографіка «Використання технологій дистанційного навчання в НВО «СЗНЗ I ступеня «Гармонія» - гімназія ім. Т. Шевченка – ЦПВ «Контакт» Кіровоградської міської ради Кіровоградської області»](#)

- [Віртуальний хол педагогічної ради НВО](#)

- [Віртуальний хол загальногімназійних батьківських зборів НВО](#)

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО РОБОТИ БІБЛІОТЕК В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Із досвіду роботи

Наталія МОСТОВА,

бібліотекар

*навчально-виховного комплексу «Знам'янська загальноосвітня школа
I-III ступенів № 2- ліцей» Знам'янської міської ради
Кіровоградської області*

- [Опис досвіду роботи бібліотекаря](#)

- [Блог бібліотекаря Мостової Наталії Володимирівни](#)

ПОСТКАРАНТИННІ ПОРАДИ ПЕДАГОГАМ

Всі здобувачі освіти залюбки повернуться до навчання в заклади освіти, бо для них – це передусім спілкування з ровесниками та улюбленими педагогами. Адже жодні віртуальні уроки не замінять живого спілкування з учителем, який може пояснити незрозумілі моменти навчальної теми безпосередньо на уроці. Проте, пан Длігач зазначає, що діти, повернувшись до школи після тривалого періоду онлайн-уроків, змінять своє ставлення до вчителя. Останньому доведеться стати людиною, яка не просто навчає предмет, а вчить учитися. Здобувач освіти створить свій простір знань, і педагог має допомогти йому в цьому.

Учителям необхідно пам'ятати:

✚ спокійна виважена позиція до емоційних та поведінкових проявів учнів, що виникли внаслідок переживання ними стресових/травмуючих ситуацій, покращить процес посткарантинної адаптації;

✚ дитина своєю поведінкою дає сигнал дорослому, що потребує уваги, піклування та розуміння тих процесів, які відбуваються з нею внаслідок пережитого стресу;

✚ здебільшого здобувач освіти не контролює власні реакції та прояви на стресові події, тому апріорі вони не повинні сприйматися як невихованість чи маніпуляції;

✚ спілкування педагога зі здобувачами освіти має будуватися на повазі, прийнятті та розумінні їх потреб, почуттів і цінностей;

✚ здобувачі освіти, які пережили стресову ситуацію, можуть на деякий час регресувати і ніби «втратити» ті здібності та вміння, якими добре володіли

раніше, тому на певному етапі знадобиться додаткова допомога дорослого в тих моментах, що важко даються в самостійній роботі;

- + діти надзвичайно чутливі до нещирості, гри та лицемірства; вони легко помічають несправжні емоції;

- + вміння педагога бути справжнім, ділитися власними переживаннями, говорити про свої думки дає змогу й учню відкрито проявляти свої почуття та висловлювати думки;

- + щирість і відкритість роблять учителя зрозумілим і «нестрашним», біля такого педагога діти почуваються розкутими і спокійними, завдяки цьому стосунки стають менш напруженими;

- + використання в роботі цікавої та позитивної активності формує почуття задоволення і радості, власного успіху і захоплення;

- + про необхідність поновлювати знання щодо природних, закономірних психічних реакцій дітей на стрес і травму, це дозволить надавати необхідну психолого-педагогічну підтримку та допомогу у важкий для них період.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Організація освітнього процесу із застосуванням технологій дистанційного навчання у 2020/2021 навчальному році : методичні рекомендації / За заг. ред. В. І. Шуляра. – Миколаїв : ОІППО, 2020. – 108 с.
2. Організація дистанційного навчання в школі. Методичні рекомендації / укладачі А.Лотоцька, О. Пасічник. – Київ, 2020. – 36 с.
3. Дистанційне та змішане навчання в школі. Путівник / Упоряд. Воротникова І.П. К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. 2020. – 48 с.

**ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ІЗ
ЗАСТОСУВАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ
ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ
(З ДОСВІДУ РОБОТИ ПЕДАГОГІВ
КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛАСТІ)**

Методичні рекомендації

Підписано до друку 22.10.2021 р.
Формат 60х84 1/16. Папір офсетний. Гарнітура «Times New Roman».
Друк – принтер. Тираж – 100 прим.
Зам. № 368

КЗ «КОППО імені Василя Сухомлинського», вул. Велика Перспективна,
39/63, Кропивницький, 25006

Віддруковано в лабораторії інформаційно-методичного забезпечення
освітнього процесу КЗ «КОППО імені Василя Сухомлинського»,
вул. Велика Перспективна, 39/63, Кропивницький, 25006